

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Terorismus se zaměřením na situaci v České republice

Autor práce: Hana Loužecká
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: Mgr. Štěpán Kavan, Ph.D.
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b Zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Štěpánu Kavanovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce a v neposlední řadě své rodině za podporu a pochopení.

ABSTRAKT

LOUŽECKÁ, H. *Terorismus se zaměřením na situaci v České republice : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2016. 58 s. Vedoucí bakalářské práce : Mgr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Klíčová slova: druhy terorismu, terorismus, teroristický útok, zásady správného chování.

Bakalářská práce pojednává o terorismu se zaměřením na situaci v České republice. Cílem této bakalářské práce je zjistit míru obavy obyvatel České republiky z teroristického útoku a zjistit znalost zásad správného chování při teroristickém útoku. Práce je rozčleněna do šesti kapitol, které obsahují teoretickou i praktickou část. V teoretické části je uvedena metodika a cíl práce, druhy terorismu a druhy teroristických útoků, taktéž je zde zmíněna právní úprava, kde jsou uvedeny sankce za trestné činy dle platného trestního zákoníku. Praktická část je založena stanovení hypotéz a na dotazníkovém šetření, jež bylo provedeno v pěti krajských městech České republiky mezi osobami, které nejsou zaměstnány v ozbrojených složkách, a jejichž znalosti v oblasti terorismu nejsou známy. Dotazník byl složen z deseti otázek zaměřených na témata, související s terorizmem, přičemž byl zcela anonymní. Na základě dat zjištěných výzkumem bylo provedeno vyhodnocení hypotéz a stanoveny závěry.

ABSTRACT

LOUŽECKÁ, H. *Terrorism, Focusing on the Situation in the Czech Republic : Bachelor's thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2016. 58 p. Supervisor : Mgr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Key words: Types of Terrorism, Terrorism, Terrorist attack, the Principles of Correct Behavior.

Bachelor thesis deals with terrorism, focusing on the situation in the Czech Republic. The aim of this work is to determine the extent of the concerns of the population of the Czech Republic from terrorist attack and find out knowledge of the principles of good conduct during a terrorist attack. The work is divided into six chapters, which include theoretical and practical parts. The theoretical part of the methodology and purpose of work, types of terrorism and the types of terrorist attacks, is also mentioned legislation, which lists penalties for offenses under the current Penal Code. The research is based on hypotheses and survey, which was conducted in five regional cities in the Czech Republic between persons who are not employed in the armed forces, and whose knowledge of terrorism are not known. The questionnaire consisted of ten questions on topics related to terrorism, and is completely anonymous. Based on the data determined by survey was evaluated hypotheses and conclusions set.

OBSAH

ÚVOD	8
1 METODIKA A CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	10
2 TERORISMUS	12
2.1 Historie terorismu	13
2.2 Druhy terorismu	14
2.2.1 Politický terorismus	14
2.2.2 Náboženský terorismus	15
2.2.3 Europol – rozdělení terorismu dle TE-SAT	15
2.3 Druhy teroristických útoků	16
2.3.1 Bombové útoky	17
2.3.2 Atentáty a vraždy	18
2.3.3 Únosy a zadržování rukojmí	18
2.3.4 Sabotáže a rozvratné operace	19
2.3.5 Použití chemických zbraní	19
2.3.6 Kybernetický útok	21
2.3.7 Útoky s použitím biologických zbraní	22
2.3.8 Útok s použitím jaderných nebo radiologických zbraní	23
2.4 Právní úprava	25
2.4.1 Právní úprava dle Evropské unie	26
3 POSTUPY A ÚČAST BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK PŘI LIKVIDACI TERORISTICKÉHO ÚTOKU	28
3.1 Integrovaný záchranný systém	28
3.2 Hasičský záchranný sbor České republiky	29
3.3 Policie České republiky	30
3.3.1 Útvar pro odhalování organizovaného zločinu	31

3.3.2	Činnosti Policie ČR při teroristickém útoku	31
3.4	Zdravotnická záchranná služba	33
3.5	Další složky IZS zapojené k likvidaci teroristické hrozby	33
3.6	Zpravodajské služby – oblast terorismu	34
4	VÝZKUM	36
4.1	Cíle a stanovení hypotéz.....	36
4.2	Metoda výzkumu	37
4.3	Analýza informací	38
4.4	Vyhodnocení hypotéz.....	43
4.5	Shrnutí výsledků výzkumu	46
5	DISKUSE.....	48
	ZÁVĚR	51
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	53
	SEZNAM GRAFŮ, TABULEK A OBRÁZKŮ	57
	SEZNAM PŘÍLOH.....	58

ÚVOD

Téma bakalářské práce terorismus se zaměřením na situaci v České republice je zvoleno cíleně, neboť v současné době se slovo terorismus skloňuje ve všech pádech a hovoří se o něm po celém světě. Jde o téma rezonující v politice, v médiích i mezi laickou veřejností. Ačkoliv vědecký výzkum a technický pokrok se neustále zrychlují, je dnes suverenity a bezpečnost států značně ohrožena organizovaným zločinem, nedovoleným obchodováním s lidmi a sexuálními vykořisťováními žen a dětí, praním špinavých peněz, obchodem s drogami, paděláním platebních prostředků, korupcí a trestnou činností v oblasti výpočetní techniky. Právě výnosy z trestné činnosti mnohdy tvoří zdroje financování terorismu. Z tohoto důvodu se jedná o globální problém, proti kterému se snaží bojovat většina států světa s výjimkou států, které terorismus skrytě nebo otevřeně podporují nebo států, které se propadly do společenského chaosu a reálného bezvládní.

Proti terorismu není možná stoprocentně účinná ochrana a nikdo si tedy nemůže být jistý, zda k teroristickému útoku nedojde v místě, kde se právě nachází. Tento pocit tak může v některých jedincích vyvolávat obavy a strach. Naopak značná část populace si patrně teroristický útok nepřipouští a už vůbec si nechce domýšlet ty nejhorší scénáře. Je jasné, že denně přemýšlet o tom, kudy půjdu, kde se v kterou hodinu budu nacházet a zda tam neproběhne nějaká teroristická akce, jejichž bych se mohla stát obětí, by vedlo k zešílení. Před samotnou hrozbou teroristického útoku se zkrátka nelze schovat.

Terorismus, který je znám dnes, vznikl na konci 19. století, avšak k jeho masivnějšímu průniku do povědomí občanů a vlivu na společnost došlo teprve po roce 1950 s rozšířením a zvýšením dostupnosti televizního vysílání pro běžnou populaci. Do té doby se terorismus orientoval na lokální cíle, a to tak, že teroristické skupiny operovaly na území, kde se vyskytovaly. Až přenos obrazu umožnil předání děsivých následků teroristických činů i do míst, která nebyla útokem vůbec zasažena, se všemi důsledky z toho plynoucími. Dalším zásadním mezníkem v nárůstu hrozby a ničivé síly teroristických činů byl rok 1990. Rozpad Sovětského svazu umožnil řadě teroristických skupin dostat do svých rukou zbraně, ke kterým do té doby neměly přístup. S ukončením studené války a rozpadem bipolárně rozděleného světa se také dostal

do popředí náboženský a nacionalistický terorismus, který vedl ke změnám teroristickým cílů a způsobů boje.

Ukazuje se, že prostřednictvím terorismu lze měnit politický, ekonomický i sociální vývoj. Pro řadu organizací a chudých zemí je terorismus efektivní nástroj, jak prosazovat vlastní zájmy proti silnějším státům.

Z těchto důvodů došlo k europeizaci trestního zákoníku, kdy státy Evropské unie došly k dohodě, že shora uvedené oblasti trestných činů se budou stíhat tak, jako by došlo ke spáchání trestného činu na jejich území.

Během roku 2015 dochází k velkému přílivu uprchlíků z islámských zemí do západní Evropy, přičemž počet běženců na konci roku 2015 dosáhl čísla blížícímu se milionu osob. Uprchlická krize začíná v některých zemích Evropské unie vzbuzovat obavy původních obyvatel, mimo jiné ze zvýšení rizika teroristických útoků. Zda jsou tyto obavy oprávněné, nebo ne, ukáže až budoucnost.

1 METODIKA A CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je zjistit míru obavy obyvatel České republiky z teroristického útoku a zjistit znalost zásad správného chování při teroristickém útoku. Dílčím cílem bakalářské práce je zpracování charakteristik postupů vybraných bezpečnostních složek při teroristickém útoku.

Bakalářskou práci tvoří literární rešerše tištěných i elektronických zdrojů a praktický výzkum. Literární rešerše se zaměřuje zejména na druhy terorismu, druhy teroristických útoků, právní úpravu v oblasti boje proti terorismu v české i světové legislativě a také na zdokumentování jednotlivých složek státu včetně jejich činnosti směřující k předcházení a boj s terorismem a jeho následky.

Za účelem dosažení cíle práce se uskutečňuje výzkum a stanovení hypotéz. Následné vyhodnocení těchto hypotéz je provedeno po analýze dat získaných výzkumem. V práci je použita metoda kvantitativního výzkumu na základě nestandardizovaného dotazníkového šetření, které bylo provedeno mezi civilními obyvateli měst Praha, Olomouc, Brno, Ústí nad Labem a Plzeň. Města byla vybrána se snahou o pokrytí významné části území České republiky. V dotazníku bylo stanoveno deset otázek jednomu stu obyvatel. Dotazník je zaměřen převážně na míru obav obyvatel z terorismu, zda znají zásady správného chování při teroristickém útoku, kdo je oprávněn vydávat pokyny, jak má vypadat a co má obsahovat evakuační zavazadlo v případě teroristického útoku a zda byli obeznámeni s příručkou pro civilní obyvatelstvo, vydanou pro tyto účely orgány státní správy. Dotazník se také zaměřuje na druhy teroristických skupin, jejich znalost a na míru důvěry občanů ve státní orgány při řešení bezpečnostních otázek ochrany obyvatel před terorismem. Součástí dotazníku byla i poněkud odvážná otázka, zda se dotazovaný domnívá, že současná uprchlická vlna v Evropě může zvyšovat riziko teroristické hrozby v České republice.

Pro zpracování práce byl proveden bibliografický průzkum a celkové zhodnocení získaných informací.

V rámci literární rešerše tištěných i elektronických zdrojů a provedeného praktického výzkumu jsou v práci využity následující metody:

- historická – seznámení se s historickým vývojem terorismu od starověku až po současnost, kdy vzniklo televizní vysílání (kapitola 2.1),
- komparativní – jedná se o metodu srovnávací, metoda je využívána při porovnání jednotlivých druhů terorismu (kapitola 2.2) a druhů teroristických útoků (kapitola 2.3),
- analýza – metoda je použita při rozboru postupů konkrétních bezpečnostních složek při teroristickém útoku (kapitola 3) a také při analýze informací, zjištěných výzkumem (kapitola 4.3),
- indukce – úsudek - zobecnění zjištěných skutečností vyplývajících z výzkumu, který byl proveden za pomoci dotazníku, který je nástrojem výzkumu jakožto empirické metody (kapitola 4.4 a 4.5),
- dedukce – metoda je využita při vyvozování nových vlastních závěrů ze zjištěných skutečností (kapitola 5 a kapitola 6).

2 TERORISMUS

Slovo „teror“ v latině znamená velký strach a je odvozeno z latinského slova „terrere“, které znamená hrozit, popř. způsobovat hrůzu.

“Terorismus je propočítané použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím jsou dosahovány politické, náboženské nebo ideologické cíle. Terorismus zahrnuje i kriminální zločiny, jež jsou ve své podstatě symbolické a jsou cestou k dosažení jiných cílů, než na které je kriminální čin zaměřen.“¹

Cíle terorismu:²

K teroristickým akcím dochází z různých důvodů. Často teroristé na sebe chtějí upozornit, a poté se hrdě hlásí ke svým činům, jindy zase, ve snaze snížit rizika, volí strategii anonymity. Obecně však existuje několik primárních cílů terorismu:

- **Reklamní cíl:** Upoutat pozornost, kdy je veřejnost informována pomocí masmédií. Snaha, jak násilnou akcí dát veřejnosti vědět o existenci a programu teroristické organizace. Sdělovací prostředky jsou lačné po násilných a drastických zprávách, čímž teroristům pomáhají.
- **Jednorázový násilný akt:** Dosažení konkrétních cílů, jako je odstranění zájmové osoby nebo určitých osob, zničení konkrétního objektu či objektů. Akce slouží teroristům k zastrašení politické moci nebo nátlaku na politickou moc. Často k těmto akcím dochází z důvodů, jako je doplnění vlastní výzbroje či získání financí, propuštění vězňů - dalších teroristů apod. Při teroristických útocích se především oběťmi stávají nevinní lidé, kteří nemají nic společného s politikou.
- **Strategický cíl:** Terorismus sloužící jako nástroj, který vede k destabilizaci režimu. Vychází z toho, že teroristé vedou akce, které vyprovokují státní moc k represím a násilnostem, což má za výsledek revoluci.

---

¹BRZYBOHATÝ, M. *Terorismus I*. Praha: Police history, 1999, s. 11.

²RŮŽIČKOVÁ, P. *Současné konflikty v subsaharské Africe* [on-line]. Praha:Valka.cz, 2010 [cit. 2015-10-01]. Dostupné z WWW:< http://www.valka.cz/13826-Soucasne-konflikty-v-subsaharske-Africe-1-Teoreticka-cast-?utm_source=valka_cz&utm_medium=article&utm_campaign=serial >.

Když hovoříme konkrétně o terorismu, teroristech a teroristických útocích, předpokládáme, že význam slov je daný, ale skutečností je, že přesná definice neexistuje, neboť do současné doby nedošlo k všeobecné shodě. Státy se zdráhají podepsat globální dohody o spolupráci proti terorismu, neboť nejsou schopni, popř. odmítají dojít k dohodě v tom, jaké akce, které osoby či organizace by měly zařadit pod pojem teroristé.³

Přesto bylo identifikováno několik společných prvků terorismu, které jsou z velké míry obecně akceptované. Terorismus se tedy můžeme pokusit definovat jako promyšlené vytvoření a využívání strachu pomocí násilí nebo strachu z násilí při dosažení politické změny. Všechny teroristické činy zahrnují násilí nebo hrozbu násilí. Terorismus je specificky určen pro disponování psychologickými efekty dalekého dosahu mimo přímého cíle nebo obětí teroristického útoku. Je zacílen na zasetí strachu zevnitř a tedy zastrašení širšího ‚cílového publika‘, které může zahrnovat proti sobě stojící etnické nebo náboženské skupiny, celý stát, národní vládu nebo politickou stranu, nebo veřejné mínění obecně.⁴

2.1 Historie terorismu

Terorismus je spojen s lidstvem již od starověku, i když se nejednalo o terorismus, jak ho známe dnes. Historické vymezení vývoje terorismu přímo souvisí s historií vedení válek a terorem páchaným na civilním obyvatelstvu, které se boje nezúčastňovalo. Toto historické vnímání vývoje terorismu se tedy přímo odvíjí od časového, geografického a ideového působení. Vezmeme-li v úvahu, že již ve starém Řecku a Římě docházelo k vraždám a atentátům, můžeme hovořit o prvopočátcích terorismu. Za Velké Francouzské revoluce bylo slovo terorismus použito poprvé. Jednalo se o teror ze strany státního aparátu, kdy Policie a Armáda používala násilí proti odpůrcům režimu.⁵

Další forma terorismu se zaměřuje na nihilistické a anarchistické násilnosti, ke kterým docházelo na konci 19. století. Během těchto násilností se terorismus zaměřil

---

³ NOVOTNÁ, J. *Logika terorismu*. Praha: Academia, 2009, s. 13.

⁴ HOFFMAN, B. *Inside Terrorism - revised and expanded edition*. New York: Columbia University Press, 2006, s. 40-41.

⁵ SHARPE M. E. *Encyklopedie - Světový terorismus*. Přeložil: Petr TŮMA & Zdeněk HURNÍK. Praha: Svojtka & Co., 2001, s. 44.

také individuálně. Jednalo se o atentáty, kterými se snažili jednotlivci změnit politický režim. Došlo k atentátu na Františka Ferdinanda d'Este, spáchaném v roce 1914, který nakonec posloužil jako rozbuška k sérii událostí, jež vedly až k I. Světové válce. Anarchističtí teroristé se zaměřovali především na individuální a předem jasně stanovené cíle, přičemž se nevyhýbali ani útokům, při kterých zahynulo větší množství lidí.

2.2 Druhy terorismu

Terorismus, jak je všeobecně známo, je celkem stará věc. Jak se odehrávaly jednotlivé etapy vývoje civilizace, tak obdobně se odehrával i jeho vývoj. Terorismus se tedy stal jakýmsi relativně tvrdým způsobem, respektive nástrojem, jak prosadit „své“ zájmy různého druhu. Z toho vyplývá, že terorismus můžeme rozdělit na určité druhy, podle toho či onoho zájmu. Nejběžnější způsob dělení vychází z cílů teroristů a způsobu organizace.

Terorismus dělíme na:⁶

- politický terorismus
- náboženský terorismus
- kriminální terorismus
- psychologický terorismus

Některé druhy ještě rozdělujeme dále na podskupiny.

2.2.1 Politický terorismus

Politický terorismus můžeme dělit na dvě podskupiny, a to podle primárního motivu takto:⁷

- *Etnicko-nacionální terorismus* – prvotním úkolem teroristických skupin je získat vlastní stát popř. vlastní autonomii. Hlavní příčinou je etnická diferenciacie, případně historická nebo kulturní. Jako příklad bychom mohli uvést Baskické separatistické hnutí (ETA), které dlouhá léta usiluje o nezávislost Baskicka.

---

⁶ ŘEHÁK, D., FOLTIN, P., STOJAR, R. *Vybrané aspekty soudobého terorismu*. Praha: MO ČR, Agentura informací a služeb, 2008, s. 47 – 56.

⁷ SOULEIMANOV, E. *Terorismus - pokus o porozumění*. Praha: Slon, 2011, s. 35-45.

- **Revoluční terorismus** – jedním z nejsilnějších motivů je velká nespokojenost s politickým režimem. Tato podskupina bývá také označována jako protistátní terorismus. Primárním cílem je svržení režimu nebo celkový rozklad státu. Hlavním terčem útoků bývají především vládní instituce, představitelé daného režimu apod.

2.2.2 Náboženský terorismus

Náboženský terorismus můžeme rovněž rozdělit na dvě podskupiny:

- **Fundamentalistický terorismus** – snaží se prosadit svoji víru do státního aparátu, nebo se snaží vytvořit celý stát na náboženském základě. Viz současný islámský fundamentalistický terorismus.⁸
- **Eschatologický terorismus** – bývá mnohdy prosazován různými náboženskými sektami. Takovéto sekty jsou přesvědčeny o hrozivém zlu současného Světa a jako jedinou možnou záchranou je takovýto zlý Svět zničit a vytvořit nový. Příkladem je sekta Óm Šinrikjó, zodpovědná za útoky v Tokijském metru.⁹

2.2.3 Europol – rozdělení terorismu dle TE-SAT

Europol (Evropský policejní úřad) vydává každoročně zprávu TE-SAT (angl. zkratka slov The EU Terrorism Situation and Trend Report), která se zabývá situací v oblasti terorismu v EU. Tato zpráva rozděluje terorismus poněkud odlišně, podle motivace pachatelů do pěti kategorií:¹⁰

- **nábožensky inspirovaný terorismus** - jedná se především o terorismus inspirovaný islamismem. Tento typ terorismu lze považovat za nejnebezpečnější, útočníkům jde především o napáchání velkých škod, a to nejen materiálních, ale i na lidských životech.
- **separatistický terorismus** - vztahuje se k určité oblasti a etnické příslušnosti. V Evropě se jedná především o Baskicko, Korsiku a Severní Irsko.

---

⁸ POSPÍŠIL, C. *Hamás islámský terorismus ve svaté zemi*. Praha: Vyšehrad, 2003, s. 15.

⁹ SHARPE M. E. *Encyklopedie - Světový terorismus*. Přeložil: Petr TŮMA & Zdeněk HURNÍK. Praha: Svojtka & Co., 2001, s. 206.

¹⁰ *TE-SAT: Terrorism Situation and Trend Report* [on-line]. Haag, Holandsko: Europol, 2015 [cit. 2015-12-22]. Dostupné z WWW:<<https://www.europol.europa.eu/content/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2015>>.

- **levicový a terorismus** - vychází především z marxismu-leninismu, teroristickým skupinám jde o změnu sociálního systému. S problémem levicového terorismu se potýkají především v Itálii, ve Španělsku a v Řecku, kde je situace nejkritičtější. Do této kategorie spadají i útoky anarchistické.
- **pravicový terorismus** – jeho kořeny lze hledat především v národním socialismu. Velmi záleží na tom, zda jsou útoky jednotlivými státy EU kvalifikovány jako extremistické, nebo teroristické.
- **zaměřené na konkrétní cíl** - Europol takto označuje především aktivity environmentalistických skupin (skupiny, které se terorem snaží prosadit jejich pohledem viděné omezení znečištění a zátěže životního prostředí, boj za zlepšení práv zvířat apod.).

Extremistické útoky do konečných statistik zahrnutý nejsou. Případy útoků, které byly označeny jako extremistické a ne teroristické uvádí Europol ve své zprávě.

V rámci České republiky Europol eviduje 10 zatčení za nábožensky inspirovaný terorismus. 7 zatčených bylo členy podezřelé skupiny islamistů z radikální organizace Jamaat Shariat. Tyto osoby detektivové z Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu zadrželi v roce 2011, během akce s krycím názvem MEDVĚD. Podezřelí byli sledováni dva a půl roku, než došlo k jejich zatčení. Z dalších teroristických útoků eviduje Europol v České republice jeden levicový teroristický útok, kdy v dubnu 2010 hodil neznámý pachatel zápalnou láhev na budovu řeckého velvyslanectví.¹¹

2.3 Druhy teroristických útoků

Způsob útoků, které teroristé používají, lze podle autorů M. Brzybohatého¹² a M. E. Sharpeho¹³ rozdělit takto:

- bombové útoky,
- atentáty a vraždy,
- únosy a zadržování rukojmí,
- sabotáže a rozvratné operace,

¹¹ ROHÁČEK M. *Terorismus v Evropské unii mezi lety 2006–2014* [on-line]. Armádní noviny, Štáblovice, 2015 [cit. 2015-12-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.armadinoviny.cz/terorismus-v-evropske-unii-mezi-lety-2006-2014.html>>

¹² BRZYBOHATÝ, M. *Terorismus I*. Praha: Police history, 1999, s. 34.

¹³ SHARPE M. E. *Encyklopedie - Světový terorismus*. Přeložil: Petr TŮMA & Zdeněk HURNÍK. Praha: Svojtka & Co., 2001, s. 5.

- použití chemických zbraní,
- kybernetické útoky,
- útoky s použitím biologických zbraní,
- útoky s použitím jaderných nebo radiologických zbraní.

Teroristické útoky, které se odehrály 11. 9. 2001 v USA, ukázaly, že mezinárodní teroristé se již nezaměřují pouze na jeden vybraný cíl, tedy konkrétní stát a jeho vnitřní politiku, nýbrž na co největší počet obětí. Tento cíl, čili co největší počet obětí, zasahuje do okolních států, a to především svými psychologickými dopady, čímž je ovlivněno veřejné mínění nejen v napadeném státě, ale také v celém světě. Tím se mezinárodní terorismus odlišuje od terorismu národního.¹⁴

Současné teroristické skupiny (např. Al-kajda, ETA) mezi sebou začínají velmi úzce spolupracovat, poskytují si vzájemně zbraně, munici, výbušniny, zacvičují nové členy a navíc se vzájemně ekonomicky podporují.

2.3.1 Bombové útoky

Tyto útoky jsou teroristy značně oblíbené a poměrně často používané. Zásadními výhodami bombového útoku jsou:

- poměrně snadné opatření nebo vyrobení výbušniny,
- malá šance na dopadení,
- a především velký účinek.

Bombové útoky se dělí na čtyři kategorie:¹⁵

- útoky proti osobám,
- útoky proti významným cílům,
- útoky proti symbolickým cílům,
- série útoků (kampaně).

Při realizaci bezpečnostních opatření, majících za úkol předcházet bombovým útokům, je nutná a potřebná spolupráce veškerých zpravodajských služeb a bezpečnostních složek.

¹⁴ EICHLER, J. *Terorismus a války v době globalizace*, Praha: Karolinum, 2011, s. 177.

¹⁵ BRZYBOHATÝ, M. *Terorismus I*. Praha: Police history, 1999, s. 11-48.

2.3.2 Atentáty a vraždy

Pomocí atentátů a vražd ukazují teroristé svoji sílu a posilují svůj vliv. Oběťmi bývají především vlivní političtí představitelé a známé osobnosti, nebo odpůrci teroristů.¹⁶

Jako příklad lze uvést Baskickou Separatistickou skupinu ETA, která je jednou z nejznámějších teroristických organizací na území Španělska a prvotně se svojí činností zaměřuje především na atentáty a vraždy. Přitom neustále vyhlašuje příměří, že již svého protiprávního jednání zanechá, ale opakovaně tato příměří porušuje.

2.3.3 Únosy a zadržování rukojmí

Únosy a zadržování rukojmích jsou prostředkem k vytváření nátlaku na státní zřízení. Snahou je zde donutit státní aparát, a to za každou cenu, aby splnil požadavky teroristů výměnou za peníze nebo životy rukojmích. K jejich hlavním požadavkům patří hlavně politická opatření, propuštění již zadržených teroristů i žádost o finanční prostředky, za které by opět financovali svou teroristickou činnost. Jako cíl rukojmích se stávají převážně nejen významné osobnosti, ale i obyčejní lidé.

Únosy navíc poskytují teroristům potřebnou publicitu a zviditelnění se. Teroristé se zde zaměřují na dopravní prostředky jako letadla, autobusy nebo lodě. Unesený dopravní prostředek poskytuje teroristům dostatečné manévry, což následně velmi ztěžuje záchranné operace. Navíc dopravní prostředek, letadlo, může být použit jako zbraň, jak bylo vidět při útoku 11. 9. 2001, kde došlo k útoku na Světové obchodní centrum v USA.¹⁷

V Evropské unii a NATO je domluvena shodně politika nevyjednávat s teroristickými skupinami, a pokud dojde k zadržení rukojmích, je proveden protiútok s úmyslem osvobodit rukojmí. Nikdy tak nedochází k výměně peněz, dopravních prostředků apod., aby nemohli teroristé uprchnout. Nejlepší taktiku při boji proti terorismu má Izrael. Izrael totiž raději takovýto unesený dopravní prostředek sám odstraní, obětuje ho i s posádkou a rukojmími, protože výkupné jednoduše platit

---

¹⁶ BRZYBOHATÝ, M. *Terorismus I*. Praha: Police history, 1999, s. 36.

¹⁷ HAJNÝ, J. *Mezinárodní terorismus*. Praha: Columbus, 1997, s. 121-129.

nebude. Za posledních 36 let mu nebyl unesen žádný dopravní prostředek ani nebyl proveden žádný únos za účelem získání financí – výkupného.

Říká se, že Izrael má nejlepší zpravodajskou službu na světě a Izraelci jsou neustále zkoušeni ohledně připravenosti, a to hlavně díky přetrvávajícím konfliktům s Palestinou.

2.3.4 Sabotáže a rozvratné operace

Cílem sabotáží je způsobení ztrát, a to jak na materiálních hodnotách, tak i na lidských životech, přičemž má dojít k oslabení protivníka. Například narušením zásobování obyvatelstva se způsobí značné problémy státním orgánům a může se tak stát, že dojde k oslabení morálky vojáků, policistů nebo civilního obyvatelstva. Těmito manévry se teroristé snaží získat obyvatelstvo na svoji stranu. Pokud ho totiž začnou sami teroristé materiálně i finančně podporovat, je pravděpodobné, že se přikloní na jejich stranu. K dosažení svého cíle poměrně často zneužijí i jiné organizace nebo použijí nastrčené provokatéry.¹⁸

Nejvíce sabotáží bylo provedeno v Saudské Arábii a přilehlých zemích, kde se těží ropa, a to ze strany Al-kajdy. Útoky byly cíleně zaměřeny právě na ropné věže, čímž měly být způsobeny astronomické ekonomické a ekologické škody. K těmto sabotážím v současné době nedochází, a pokud ano, tak jen zřídka bez větších následků, protože představitelé těchto států – šejkové – mají dostatek finančních prostředků na to, aby své zájmy ochránili.

2.3.5 Použití chemických zbraní

Získání chemických zbraní pro teroristy lze provést v podstatě jen dvěma způsoby. První možností, jak chemické zbraně získat, je, že je seženu ve státech, které je již vlastní, nebo mohou vyrobené chemické zbraně ukrást. Ovšem sklady s nebezpečnými chemickými zbraněmi bývají zvláště pečlivě a důmyslně střeženy, a proto možnost získání zbraní krádežemi je velmi málo pravděpodobná. Mnohem pravděpodobnější je ukrást již vyřazené chemické zbraně, které již byly určeny k demontáži s následnou likvidací. Pak mohou teroristé také chemické zbraně koupit,

---

¹⁸ BRZYBOHATÝ, M. *Terorismus I*. Praha: Police history, 1999, s. 39.

případně jim je stát může darovat. Vzhledem k tomu, že některé státy sympatizují právě s různými teroristickými organizacemi, nelze takovou možnost zcela vyloučit.

Druhou možností, jak si chemické zbraně opatřit, je vlastní výroba. Vlastní výroba je mnohem snadnější a určitě levnější, než se může na první pohled zdát. Většina látek, které se používají nebo se dají použít jako chemická zbraň, nebo k výrobě chemických zbraní poslouží, je již dávno známa, takže návod na výrobu takové zbraně je dostupný z různých zdrojů, převážně však na internetu. K výrobě chemických zbraní není zapotřebí nějak zvlášť kvalifikovaných odborníků. Vyrobit nějakou chemickou zbraň by dokonce zvládl i student střední školy s chemickým zaměřením. Asi nejvíce problematickou záležitostí je zřídit chemickou laboratoř a zajistit suroviny pro výrobu, protože se jedná o relativně specifický materiál a vzniká zde nebezpečí odhalení. Ovšem každý takovýto problém se časem nechá překonat.¹⁹

Substance chemikálií jsou dostupné a levné, sloučeniny snadno vyrobitelné a přenosné, špatně detekovatelné, a pro teroristy nesou i jiná pozitiva. Velmi nebezpečná – a pro teroristy lákavá – je tzv. binární chemická munice. V ní totiž není obsažena přímo otravná látka, ale pouze výchozí komponenty (tzv. prekurzory), které vytvoří vlastní otravnou látku až při dopravě munice na cíl nebo po explozi konvenční rozbušky. V posledních letech byly v bývalém Sovětském svazu a nástupnické Ruské federaci připraveny nové otravné látky, které se obvykle označují jako novičky.²⁰

Pro ilustraci možných nebezpečí lze uvést jako příklad sabotáž (nemusí se jednat o výbuch) na zimním stadionu, kde je používán jako chladící prostředek amoniak, který v případě uvolnění do ovzduší je schopen zlikvidovat v krátké době obyvatelstvo města střední velikosti. Takových stadionů je v ČR mnoho a jejich ostraha je přitom minimální. Opět je zde zapotřebí významné spolupráce zpravodajských a bezpečnostních složek tak, aby se chemické zbraně, potažmo látky na jejich výrobu, nedostaly teroristům vůbec do ruky.

---

¹⁹ MATOUŠEK, J., LINHART, P. *CBRN: Chemické zbraně*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2005, s. 126 -128.

²⁰ *Typologie terorismu* [on-line]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky, 2015 [cit. 2015-09-07]. Dostupné z WWW:<<http://www.mvcr.cz/clanek/typologie-terorismu.aspx>>.

2.3.6 Kybernetický útok

Kybernetický útok neboli útok na počítačové sítě, může mít obdobně ničující účinky jako zbraně hromadného ničení. Díky dnešnímu technologicky vyspělému světu, a s tím souvisejícím počítačovým sítím, lze dostat kontrolu nad plně automatizovanými systémy, jako jsou například rozvody elektřiny, vody, plynu, ropy a dalšími důležitými zdroji, jako například bankovní domy, jejichž finance mohou být následně zneužívány k podpoře celé teroristické organizace. Vodní nádrže a přehrady jsou taktéž řízeny počítačem, čili lze otevřít přehradu a zatopit tak rozsáhlé území včetně okolních měst a obcí. V dnešní době není možné žít delší dobu při přerušení dodávek potravin, vody, tepla a elektřiny. Nebezpečné situace se dají snadno vyvolat i v letecké dopravě. Taktéž převzít kontrolu nad státními a vojenskými sítěmi by způsobilo značné a rozsáhlé problémy. Tato narušení sítí má zcela jistě značné ekonomické následky a obnova hospodářství bude trvat roky. Ovšem k provedení kybernetického útoku takového rozsahu je zapotřebí tým odborníků, přičemž nelze vyloučit útok teroristických skupin.

Počítačovou síť lze ovšem používat i k jiné činnosti, než jen k té destruktivní. Teroristické organizace často využívají možnosti internetu k podpoře svých nelegálních operací. Navíc díky propojení internetu celou zeměkouli lze takto na dálku komunikovat s kýmkoliv z celého světa. Lze tedy předpokládat, že teroristické skupiny mohou domluvit spolupráci ke konkrétní akci a provést ji tak na různých místech. Teroristé také mohou využívat internet k šíření informací, jak získat potřebné prostředky k provedení akce teroristického útoku.

Velmi důležitou roli zde také hraje veřejné mínění a propaganda teroristických skupin. Veřejné mínění je totiž nesmírně důležité, protože i teroristé potřebují zázemí pro uskutečňování svých záměrů. Tím, že mají možnost přístupu k různým informacím díky kybernetickému útoku, mohou tak udržovat veřejné mínění na své straně. Současně také mohou narušovat veřejné mínění svých protivníků, kteří následně musí řešit vlastní vnitřní konflikty a nemají tak prostor pro obnovu důvěry veřejnosti. K provádění takové činnosti je internet ideálním nástrojem.²¹

Jednou formou účinného boje je najmout odborníky, kteří se zabývají kybernetikou a dokážou s velkou pravděpodobností odhadnout, jaký kybernetický útok

---

²¹ DUNNIGAN, J. F. *Bojiště zítřka*. Praha: Baronet, 2004, s. 129-160.

mohou teroristé provést. Mnohdy se jedná i o bývalé hackery nebo programátory, kteří v minulosti byli zadrženi Policií pro některý trestný čin v oblasti kybernetiky. Díky jejich znalostem je pak možné vyvíjet počítačové programy, tzv. antiviry, anebo napadnout přímo počítačové centrum teroristické skupiny.

Proto je také důležité, aby do vývoje počítačových technologií byly investovány značné finance, zvláště pak do jejich zabezpečení, právě proto, že v současné době je takřka vše řízeno počítači.

2.3.7 Útoky s použitím biologických zbraní

Biologické zbraně spadají opět do skupiny zbraní hromadného ničení. Jde o zcela specifické zbraně, protože samotný útok může být velmi diametrální v závislosti na složení zbraně.

Dělení biologických zbraní podle původce nákazy:

- toxinové,
- bakteriální,
- virové,
- mykotické (houby),
- rickettsiové.

Virová onemocnění jsou velmi nebezpečná a těžko se léčí, protože nelze použít antibiotika, právě na rozdíl od onemocnění vyvolaných bakteriemi, rickettsiemi či houbami, která se nechají celkem dobře léčit pomocí antibiotik.

Toxiny jsou obdobně charakteristické jako chemické zbraně. Například některé toxické látky (př. kyanovodík) nebo nervově paralytické látky mohou způsobit smrt během několika minut po vypuštění, a proto je zde okamžitá lékařská pomoc je neodkladná.

Biologické zbraně jsou vyráběny buďto jako kapaliny nebo jako prášek.

Biologické zbraně lze použít při:²²

---

²² PRYMULA, R. *Biologický a chemický terorismus: informace pro každého*. Praha: Grada Publishing, 2002, s. 16 -19.

- kontaminaci potravinových řetězců nebo vodních zdrojů,
- vypuštění infikovaných vektorů (komáři, klíšťata...) mezi obyvatele,
- vytvořením aerosolového mraku, který je dýchán nebo znečistí povrchy, či přímo infikuje rostliny nebo potraviny.

Hlavní výhody biologických zbraní jsou:²³

- výroba biologických zbraní je značně levnější, nežli výroba chemických zbraní (dle některých údajů je pořizovací cena 1 kg botulotoxinu 500 dolarů a zařízení na výrobu 3 000 dolarů),
- výrobu biologických zbraní lze snadněji utajit, ve velice krátkém časovém úseku je možné změnit malá množství patogenních organismů na množství prakticky použitelná,
- biologické zbraně lze poměrně jednoduše získat (z mezinárodních sbírek kultur, z univerzitních databank, atd.),
- použití biologických zbraní se obtížně prokazuje, nebo řada patogenních mikroorganismů a toxinů se vyskytuje v okolním prostředí přirozeně.

Právě kvůli velkému nebezpečí z biologických zbraní je nezbytná spolupráce států, aby nedotovaly teroristy biologickými zbraněmi, nepodporovaly je v použití těchto zbraní, neboť při jejich použití by mohlo dojít k obrovským ztrátám nejen na lidských životech, ale následná rekultivace by byla velice nákladná, nehledě právě na ztráty na lidských životech.

Na úseku chemických a biologických technologií jsou známy i případy, kdy teroristé (ale častěji zločinci, ekonomičtí konkurenti, vyšinuté osoby a sabotéři) otrávil některé potraviny v obchodech (jedy, průmyslovými chemikáliemi, bakteriemi).²⁴

2.3.8 Útok s použitím jaderných nebo radiologických zbraní

Útok jadernými zbraněmi může být dvojího druhu. První útok může být proveden přímo jadernou zbraní. Další útok může být proveden na jaderná zařízení. K přímému útoku je zapotřebí atomové zbraně, kterou lze zakoupit na „černém trhu“

²³ MATOUŠEK, J., MIKA, O. J., VIČAR, D. *Nové hrozby terorismu: chemický, biologický, radiologický a jaderný terorismus*. Brno: Univerzita obrany, 2005, s. 86.

²⁴ *Typologie terorismu* [on-line]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky, 2015 [cit. 2015-09-07]. Dostupné z WWW:<<http://www.mvcr.cz/clanek/typologie-terorismu.aspx>>.

nebo si ji mohou teroristé vyrobit. Teroristé mohou atomovou zbraň získat také od státu, který ji vlastní. Je celkem nepravděpodobné, že by ji takovýto stát prodal, ale spíše se jedná o to, že ji teroristé mohou odcizit. Toho jsou si jaderné velmoci dobře vědomy, a proto mají tyto zbraně ukryty na utajovaných místech a velice dobře střeženy. Žádné jiné zbraně nejsou tak dobře střeženy jako ty jaderné. To, že by teroristé dokázali sestavit jadernou zbraň, není v současné době nějak veřejnosti známo. Ke konstrukci jaderné zbraně je zapotřebí odborných znalostí, dostatek finančních prostředků, a především obohaceného uranu či plutonia.

Teroristé ovšem také mohou zaútočit na vojenská nebo civilní jaderná zařízení, a způsobit tak štěpnou reakci. Vznik reakce formou výbuchu a rychlého rozptýlu je ovšem jen teoretický a málo pravděpodobný.²⁵

Další zbraní, která spadá mezi jaderné zbraně, je radiologická zbraň. Jedná se tedy o jadernou zbraň, u které při explozi nedochází ke štěpné reakci. Radioaktivní materiál je rozptýlen do okolí díky výbušnině, takže její účinek není tolik ničivý. Primárním ničivým účinkem radiologické zbraně je radioaktivní zamoření části území. Nejvhodnější materiály pro použití radiologické zbraně jsou Kobalt 60, Cesium 137, Iridium 192 vyzařující gama záření, nebo Americium 241 a Plutonium 238 vyzařující alfa záření. Značně obtížné je vhodné rozptýlení radioaktivního materiálu do okolí výbuchu. Při použití pevných látek je detekce a následná dezaktivace poměrně snadná. Asi nejničivější je použití aerosolu, který by zapříčinil vznik radioaktivního mraku, ze kterého by unikalo záření do okolního prostoru. V letech 1950-1990 se s těmito látkami experimentovalo. Nikdy ale nedošlo k jejich použití. Avšak výsledky těchto pokusů jsou pro teroristy lákavým vodítkem.²⁶

Všeobecně se ví, že při použití jaderné zbraně hrozí zánik celého lidstva, potažmo planety.

---

²⁵ BÍLKOVÁ V. *Jaderný a radiologický terorismus a mezinárodněprávní úprava ochrany proti němu* [online]. Praha: Ústav mezinárodních vztahů v.v.i., 2005 [cit. 2014-11-30]. Dostupné z WWW: <<https://mv.iir.cz/article/download/179/186>>.

²⁶ „Špinavá bomba“ – *perspektivní zbraň teroristů* [online]. Brno: Revue Politika, 2003 [cit. 2015-11-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.revuepolitika.cz/clanky/867/spinava-bomba-perspektivni-zbran-teroristu>>.

2.4 Právní úprava

Česká legislativa termín terorismus nezná, čili pojem terorismus neexistuje v žádném právním předpisu. Trestní zákoník však rozlišuje teroristický útok a teror, jakožto trestné činy, jež jsou obsaženy v § 311 (teroristický útok) a § 312 (teror) v hlavě IX. Zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. V § 311 je také stanoveno, co to je teroristický útok, jak je proveden, a následně jaká je trestní sazba pro daný trestný čin.

§ 311 teroristický útok

„(1) Kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení nebo obranyschopnost České republiky, narušit nebo zničit základní politickou, hospodářskou nebo sociální strukturu České republiky nebo mezinárodní organizace, závažným způsobem zastrašit obyvatelstvo nebo protiprávně přinutit vládu nebo jiný orgán veřejné moci nebo mezinárodní organizaci, aby něco konala, opominula nebo trpěla,

- a) Provede útok ohrožující život nebo zdraví člověka s cílem způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví,*
- b) Zmocní se rukojmí nebo provede únos,*
- c) Zničí nebo poškodí ve větší míře veřejné zařízení, dopravní nebo telekomunikační systém, včetně informačního systému, pevnou plošinu na pevninské mělčině, energetické, vodárenské, zdravotnické nebo jiné důležité zařízení, veřejné prostranství nebo majetek s cílem ohrozit tím lidské životy, bezpečnost uvedeného zařízení, systému nebo prostranství anebo vydat majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,*
- d) Naruší nebo přeruší dodávku vody, elektrické energie nebo jiného základního přírodního zdroje s cílem ohrozit tím lidské životy nebo vydat majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,*
- e) Zmocní se letadla, lodi nebo jiného prostředku osobní či nákladní dopravy nebo nad ním vykonává kontrolu, anebo zničí nebo vážně poškodí navigační zařízení nebo ve větším rozsahu zasahuje do jeho provozu nebo sdělí důležitou nepravdivou informaci, čímž ohrozí život nebo zdraví lidí, bezpečnost takového dopravního prostředku anebo vydá majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,*

- f) *Nedovoleně vyrábí nebo jinak získává, přechovává, dováží, přepravuje, vyváží či jinak dodává nebo užije výbušninu, jadernou, biologickou chemickou nebo jinou zbraň, anebo provádí nedovolený výzkum a vývoj jaderné, biologické, chemické nebo jiné zbraně nebo bojového prostředku nebo výbušniny zakázané zákonem nebo mezinárodní smlouvou, nebo*
- g) *Vydá lidi v obecné nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že způsobí požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání, nebo takové obecné nebezpečí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění.*

*bude potrestán odnětím svobody na pět až patnáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku.*²⁷

Ve druhém, třetím a čtvrtém odstavci citovaného zákona jsou uvedeny okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, přičemž i příprava tohoto trestného činu je trestná.

§ 312 Teror

„(1) Kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení České republiky jiného úmyslně usmrtí, bude potrestán odnětí svobody na patnáct až dvacet let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, nebo výjimečným trestem.

*(2) Příprava je trestná.*²⁸

2.4.1 Právní úprava dle Evropské unie

Řádným legislativním postupem mohou být stanovena formou směrnic Evropské unie minimální pravidla týkající se vymezení trestných činů a sankcí v oblastech mimořádně závažné trestné činnosti z důvodu povahy nebo dopadu těchto trestných činů nebo kvůli zvláštní potřebě postihovat ji na společenském základě.

---

²⁷ ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8.ledna 2009 trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 426. Dostupný také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5405>>. ISSN 1211-1244.

²⁸ ČESKO, ref.27, s. 426.

Jde o tyto oblasti trestné činnosti:

- **terorismus,**
- obchodování s lidmi a sexuální vykořisťování žen a dětí,
- nedovolený obchod s drogami,
- praní peněz,
- korupce,
- padělání platebních prostředků,
- trestná činnost v oblasti výpočetní techniky,
- organizovaná trestná činnost.²⁹

Teroristický útok, spáchaný dne 11. září 2001 v USA, urychlil jednání Evropské unie a dne 13. června 2002 Rada pro justici a vnitřní věci přijala návrh **rámcové rozhodnutí o společných vyšetřovacích týmech.**³⁰ Společné vyšetřovací týmy představují významnou změnu již tím, že znamenají spolupodílení se cizích orgánů v rámci národního vyšetřování. Policejní spolupráce spočívá v tom, že dochází k výměně informací a společnému policejnímu šetření.

---

²⁹ NOVOTNÝ, F., SOUČEK, J. *Trestní právo hmotné*. 3.vyd. Plzeň: Čeněk, 2010, s. 53.

³⁰ PIKNA, B. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva (prizmatem Lisabonské smlouvy)*. Praha: Linde, 2010, s. 242.

3 POSTUPY A ÚČAST BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK PŘI LIKVIDACI TERORISTICKÉHO ÚTOKU

3.1 Integrovaný záchranný systém

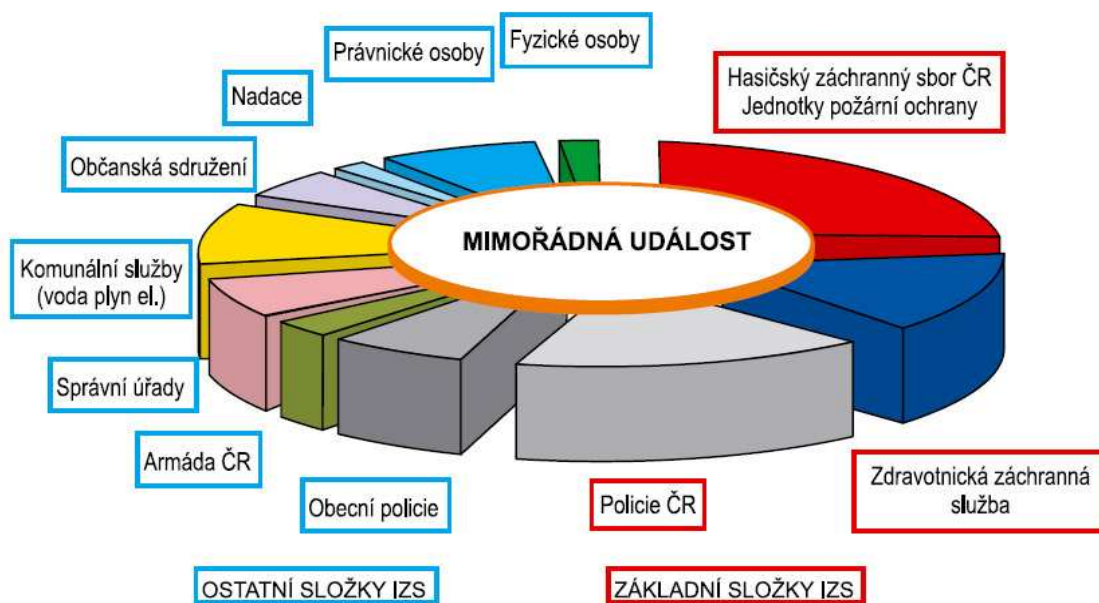
Na území každého kraje České republiky se nachází základní složky integrovaného záchranného systému (dále jen IZS), tedy Hasičský záchranný sbor ČR, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, Policie ČR, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a pak také ostatní složky IZS (např. obecní a městská policie; Horská služba; síly a prostředky Armády ČR). Všechny tyto složky pracují na základě Zákona č.239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. Hlavním koordinátorem IZS je Hasičský záchranný sbor ČR (dále jen HZS ČR), v místě nasazení složek IZS většinou velí příslušník HZS ČR, který řídí součinnost složek a koordinuje záchranné a likvidační práce.³¹ V případě mimořádné události, jako jsou například povodně, dopravní nehoda se značným počtem zraněných, případy katastrof nebo nehod s rozsáhlým ohrožením životního prostředí, požáry velkého rozsahu apod. pak pod velením HZS ČR tyto sbory spolu spolupracují.

V případě rozsáhlého teroristického útoku může vláda ČR vyhlásit nouzový stav nebo stav ohrožení státu (viz příloha č. II bakalářské práce). V těchto případech by byl ustanoven krizový štáb, kam jsou veleni všichni zástupci jednotlivých složek IZS, dalších bezpečnostních složek státu a zástupci města nebo kraje.

---

³¹ *Integrovaný záchranný systém* [on-line]. Praha: Hasičský záchranný sbor ČR, 2009 [cit. 2015-11-29]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranný-system.aspx>>.

Obr. č. 1 - Schéma Integrovaného záchranného systému IZS ³²

3.2 Hasičský záchranný sbor České republiky

Hasičský záchranný sbor České republiky (dále HZS ČR) je jednotný bezpečnostní sbor, jehož základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi.³³ Příslušník HZS ČR je ve služebním poměru podle Zákona č.361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Jak již bylo uvedeno v předchozím odstavci 3.1, HZS ČR je nejen základní složkou integrovaného záchranného systému (dále IZS), ale rovněž hlavním koordinátorem jeho jednotlivých složek. Součinnost HZS ČR je ale v rámci zásahu složek IZS při teroristickém útoku poněkud odlišná, než při ostatních mimořádných událostech. Při mimořádné události, jakou je probíhající teroristický útok nebo jeho hrozba, je velitelem zásahu složek IZS vždy příslušník Policie ČR. Jednotky HZS ČR poskytují zasahujícím složkám Policie ČR součinnost svými prostředky a technikou, např. výšková technika pro odstřelovače,

³² PEKAJ, R. Integrovaný záchranný systém a jeho význam [on-line]. Zlín: Okno do kraje - magazín o životě a dění ve Zlínském kraji, 2006 [cit. 2015-11-29]. Dostupné z WWW: <<http://hexxa.websystem.cz/article/2220.integrovaný-zachranný-systém-a-jeho-význam/>>.

³³ ČESKO. Zákon č. 320 ze dne 11.listopadu 2015 o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2015, částka 135, s. 4307. Dostupný také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=37349>>. ISSN 1211-1244.

osvětlení místa zásahu, otevření uzamčených prostor, likvidace vzniklého požáru atd., ale Policie ČR musí poskytnout jednotkám HZS ČR ochranu před ohrožením ze strany teroristů. Po likvidaci teroristické hrozby pak síly a prostředky HZS ČR již zasahují standardními nacvičenými postupy (od první pomoci zasaženým občanům až po likvidaci rizik na místě proběhlého teroristického útoku, jako jsou ohniska požáru, detekce nebezpečných látek a dekontaminace obyvatelstva, zjišťování chemických látek apod.). V rámci boje proti terorizmu je HZS ČR schopen provádět zásahy v případě použití nebezpečných CBRNE látek (Chemical, Biological, Radiological, Nuclear, Explosive) při teroristickém útoku.

3.3 Policie České republiky

Vzhledem k nutnosti reagovat na hrozbu teroristických útoků vytvořila Policie České republiky v rámci Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu (ÚOOZ) Národní kontaktní bod pro terorismus (dále jen NKBT). Jedná se o specializované centrální komunikační, informační a analytické pracoviště Policie ČR. Toto pracoviště se zabývá sběrem, vyhodnocováním, analýzou a zpracováním informací, zajištěných Policií ČR o teroristech a osobách důvodně podezřelých z napojení na teroristické organizace. NKBT je propojeno se všemi útvary Policie České republiky a spolupracuje s ostatními bezpečnostními orgány u nás i v zahraničí.³⁴

Na základě získaných informací NKBT monitoruje a vyhodnocuje hrozby plynoucí z terorismu vůči zájmům České republiky, čímž se podílí na jejich předcházení a případném odstraňování. Jeho hlavním přínosem je efektivní, koordinované a včasné zpracování dat o terorismu uvnitř policie, stejně jako možnost občanů České republiky obracet se s případnými podněty přímo na specializovaný útvar. Pokud občan zjistí podezření, které se dle jeho vyhodnocení týká rizika teroristické hrozby, obrátí se standardně na tísňovou linku Policie ČR 158 nebo na univerzální tísňovou linku 112. O předání poznatků specializovanému ÚOOZ nebo jiným útvarům Policie ČR zajistí operační důstojník tísňové linky.

---

³⁴ *Národní kontaktní bod pro terorismus* [on-line]. Praha: Policie České republiky, 2015 [cit. 2015-11-29]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/narodni-kontaktni-bod-pro-terorismus.aspx>>.

3.3.1 Útvar pro odhalování organizovaného zločinu

Z výše uvedeného je zřejmé, že stěžejním útvarům v rámci Policie ČR, který má ve své gesci odhalování a vyšetřování pachatelů terorismu, je Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV (dále jen ÚOOZ). Jde o útvar s celorepublikovou působností, nezávislý na vedení jednotlivých Krajských ředitelství Policie ČR. Centrála útvaru je v Praze – Zbraslavi, přičemž v rámci regionů je činnost ÚOOZ přenesena na detašovaná pracoviště. V rámci ÚOOZ existuje specializovaný odbor, zabývající se odhalováním, vyšetřováním a zjišťováním pachatelů trestné činnosti na úseku terorismu a extremismu na území České republiky.

ÚOOZ útvar spolupracuje při své činnosti s dalšími „celorepublikovými“ útvary Policie ČR, zejména s Národní protidrogovou centrálou a Útvarem pro odhalování korupce a finanční kriminality. V neposlední řadě ÚOOZ spolupracuje s příslušnými mezinárodními institucemi a organizacemi např. Europol, Interpol a Eurojust. Poznatky pro svá šetření a prověřování může ÚOOZ také obdržet od zpravodajských služeb ČR (Útvar pro zahraniční styky a informace; Bezpečnostní informační služba; Vojenské zpravodajství).³⁵

3.3.2 Činnosti Policie ČR při teroristickém útoku

V případě mimořádné události, jakou by byl teroristický útok, jsou do služby veleni příslušníci Policie ČR, jak řadoví policisté, tak členové specializovaných útvarů podle krizového plánu. Tyto plány jsou uloženy u operačního důstojníka a bývají označeny stupněm utajení vyhrazené nebo důvěrné, nejde tedy o veřejné informace. K těmto složkám má také přístup omezený počet příslušníků Policie ČR. Nicméně pro nastínění postupu Policie ČR v podobných krizových situacích, jako je teroristický útok, lze použít velmi podobný plán, který není utajovaným dokumentem.

Pro případ, kdy ozbrojený pachatel nebo ozbrojení pachatelé útočí střelnou zbraní na osoby ve svém okolí a na místě jsou zraněné nebo mrtvé oběti útoku, byla v rámci koordinace všech složek Integrovaného záchranného systému vypracována

---

³⁵ *Útvar pro odhalování organizovaného zločinu* [on-line]. Praha: Policie České republiky, 2015 [cit. 2015-11-29]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/cinnost-utvaru-a-jeho-ukoly.aspx>>.

směrnice „AMOK“.³⁶ V rámci postupu dle této směrnice je Policii ČR přidělen úkol provedení eliminace tzv. aktivního střelce nebo střelců. Rozdíl proti jiným postupům společných zásahů záchranných a bezpečnostních složek působících v rámci IZS je ten, že při akci dle směrnice „AMOK“ je velitelem zásahu vždy policista (při ostatních záchranných akcích dle IZS je velitel zásahu člen Hasičského záchranného sboru ČR). Směrnice „AMOK“ obsahuje veškeré pokyny pro hlídky PČR (a také další složky IZS), které přijíždějí na místo útoku střelce. Úkol provedení samotné eliminace aktivního střelce připadá již prvosledovým jednotkám (zcela doslovně jakékoliv první hlídce PČR, která dorazí na místo). Další síly a prostředky PČR, které postupně vyšle důstojník operačního střediska na místo útoku (obvykle zásahová jednotka místního Krajského ředitelství PČR) pak posupují dle předem nacvičených scénářů a informací, které obdrželi od prvosledových jednotek. Plán „AMOK“ počítá také s tím, že se střelec nebo střelci mohou zabarikádovat (vznik bariérové situace). V tento moment jsou nasazeni vyjednávači a další specialisté z řad PČR, špičkově vycvičení na útok proti únoscům a teroristům, jako jsou členové komanda Útvaru rychlého nasazení (URNA). Tento útvar je podřízen přímo Policejnímu prezidentovi, který o jeho nasazení rozhoduje se souhlasem Ministra vnitra ČR.

Velitel akce se během zásahu může měnit (předání velení), ale během celého průběhu akce dle směrnice „AMOK“ stále zůstává velitelem policista. Ostrá akce končí eliminací střelců, čím se rozumí jejich zadržení a zajištění, paralyzující zranění nebo smrt. Po provedení eliminace je místo činu zpřístupněno členům zdravotnické záchranné služby pro bezodkladnou pomoc zraněným a pro poskytnutí psychosociální péče od policejních psychologů. Plán „AMOK“ končí předáním místa zásahu vyšetřovatelům orgánů činných v trestním řízení.

Z činností Policie ČR, které jí přísluší konat dle směrnice „AMOK“ je vidět postup PČR při zásahu vůči zvláště nebezpečným pachatelům tak závažné trestné činnosti, jakou jsou útoky se zbraní proti obyvatelstvu a teroristické hrozby a činy. Pochopitelně v případě teroristy, držícího rukojmí a ohrožujícího je na životě zbraní nebo výbušninou, by z kroků, uvedených v předchozích odstavcích, odpadl okamžitý

---

³⁶ AMOK - typová činnost složek IZS při společném zásahu [on-line]. Praha: Policie České republiky, 2013 [cit. 2015-11-29]. Dostupné z WWW: <<http://metodika.cahd.cz/stc/STC%2014-IZS%20AMOK.pdf>>.

zásah proti teroristům od prvosledových hlídek PČR. Teroristé v této situaci ještě na rukojmí fyzicky neútočí a prioritou jakéhokoliv zásahu Policie ČR je život a zdraví občanů – rukojmích. V takovém případě by Policie ČR zahájila vyjednávání s teroristy pomocí speciálně vyškolených vyjednávačů za současného shromáždění potřebných sil a prostředků, zejména specializovaných zásahových jednotek krajských ředitelství Policie ČR, případně jednotky URNA.

3.4 Zdravotnická záchranná služba

Zdravotnická záchranná služba je základní složkou IZS, přítomnou ve všech krajích České republiky, ve srovnání s Policií ČR a HZS ČR je však složkou civilní. Na rozdíl od zmíněných složek tak nemá hlavní, centralizované řízení (PČR – Policejní prezidium; HZS ČR – Generální ředitelství HZS ČR). Úkolem Zdravotnické záchranné služby (dále jen ZZS) v případě teroristického útoku je poskytnutí neodkladné zdravotnické péče všem účastníkům teroristického útoku a zajištění jejich převozu a předání zdravotnickému zařízení. V rámci IZS na místě také členové ZZS podléhají rozhodnutí velitele zásahu.

V případě (nejen) teroristického útoku s výbušninami, střelnými zbraněmi je v rámci celé České republiky zřízena ve 14 nemocnicích (většinou fakultních) síť tzv. traumacenter. Tato centra sdružují péči z lékařských oborů, které jsou nezbytné pro pomoc pacientům v bezprostředním ohrožení života, s těžkými úrazovými stavy, s mnohočetnými poraněními a s poraněními vyžadujícími neodkladný chirurgický zákrok z různých oblastí chirurgie. Ošetřování těžkých úrazů vyžaduje týmovou mezioborovou spolupráci. Základní filozofie funkce centra spočívá v tom, že příslušní odborníci přicházejí k nemocnému na traumacentru, kde je realizováno definitivní léčení. Traumacentra jsou organizovaná vedoucím lékařem – traumatologem, který je zodpovědný za organizaci hromadného příjmu zraněných.³⁷

3.5 Další složky IZS zapojené k likvidaci teroristické hrozby

V rámci IZS lze v případě mimořádné události povolát například členy městských nebo obecních policií a síly a prostředky Armády ČR. Strážníci obecních

---

³⁷ *Centrum pro traumatologii ÚVN* [on-line]. Praha: Ústřední vojenská nemocnice, 2015 [cit. 2015-11-29]. Dostupné z WWW: <http://www.uvn.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1049&Itemid=794&lang=cs>.

policií mohou vypomoci s regulací dopravy nebo s provedením uzávěry prostoru v okolí místa činu, případně mohou být využiti (s jejich výslovným souhlasem) na žádost velitele zásahu i k aktivní činnosti směřující k likvidaci teroristické hrozby. Strážníci tuto povinnost nemají, neboť dle Zákona č.553/1991 Sb. České národní rady o obecní policii nejsou povinni provést zákrok, ke kterému nebyli odborně vyškoleni ani vycvičeni a pokud povaha zákroku takové odborné vyškolení nebo vycvičení vyžaduje.³⁸

Využití sil a prostředků Armády ČR v rámci IZS naráží na nevýhodu jejich nerovnoměrného rozmístění na území ČR, nicméně Zákon č.239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů tuto možnost připouští.³⁹ O jejich nasazení by žádal velitel zásahu, pokud by se s využitím armádních sil nabízela možnost efektivní likvidace teroristické hrozby nebo jejich následků (např. likvidace následků použití chemických zbraní).

Obecně lze na základě rozhodnutí velitele zásahu využít dle potřeby jakékoliv další bezpečnostní složky (např. Vězeňskou službu) a organizace, o kterých hovoří Zákon č.239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, a to i k odstranění škod po spáchaném teroristickém útoku.

3.6 Zpravodajské služby – oblast terorismu

Role zpravodajských služeb v oblasti terorismu již z logiky jejich existence není reakce na probíhající teroristický útok, ale zejména předcházení teroristickým hrozbám, případně zajištění všech dostupných informací po proběhlém útoku. Cílem těchto služeb je tedy zejména sběr zpravodajských informací, jejich vyhodnocení a předání výsledků těchto analýz oprávněným osobám (např. prezident ČR, předseda vlády ČR, někteří ministři vlády ČR) nebo institucím a to podle oblasti působnosti konkrétní zpravodajské služby. V oblasti teroristické hrozby mohou zpravodajské služby poskytnout své poznatky také speciálním útvarům Policie ČR (jako je ÚOOZ) pro další šetření.

---

³⁸ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 553 České národní rady ze dne 6.prosince 1991 o obecní policii. In *Sbírka zákonů, Česká a Slovenská federativní republika*. 1991, částka 104, s. 2737. Dostupný také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2516>>. ISSN 1210-0005.

³⁹ ČESKO. Zákon č. 239 ze dne 28.června 2000 o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 73, s. 3462. Dostupný také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>>. ISSN 1211-1244.

Česká republika má pro tyto účely zřízeny tři zpravodajské služby. Vojenské informace zajišťuje Vojenské zpravodajství (dále VZ), které je této oblasti pokrývá jak rozvědnou, tak kontrarozvědnou činnost. Služba VZ je podřízena ministru obrany ČR. Informace a analýzy z nevojenské sféry (tedy zejména bezpečnost, ekonomická zločinnost, mezinárodní terorismus, politický extremismus, ochrana před zahraničními rozvědkami atd.) zajišťuje Bezpečnostní informační služba (dále BIS) a Úřad pro zahraniční styky a informace (dále ÚZSI). BIS je zpravodajskou službou, působící uvnitř České republiky a naopak ÚZSI je zpravodajskou službou, zajišťující pro zájmy České republiky informace ze zahraničí (vnější zpravodajská služba ČR). Jelikož hrozba terorismu je celosvětový problém, spolupracují při své snaze o její eliminaci české zpravodajské služby s podobnými službami v zahraničí, zejména v oblasti výměny informací.

4 VÝZKUM

Praktická část bakalářské práce je založena na dotazníkovém šetření, jež bylo provedeno ve městech Praha, Olomouc, Brno, Ústí nad Labem a Plzeň. Města byla vybrána se snahou o zahrnutí významné části území České republiky.

4.1 Cíle a stanovení hypotéz

Primárním cílem této bakalářské práce je zjistit míru obavy obyvatel České republiky z terorismu a znalost zásad správného chování při teroristickém útoku. Ke splnění tohoto cíle jsou sestaveny tematické hypotézy a proveden výzkum. Na základě těchto hypotéz byly formulovány otázky v dotazníku.

Hypotézy

H1: Respondentům je znám pojem terorismus a významový obsah tohoto výrazu. V dotazníku je hypotéza pod otázkou č. 1.

H2: Strach z terorismu účastníci výzkumu nemají. V dotazníku je hypotéza pod otázkou č. 2.

Další hypotézy – pomocné dílčí cíle

H3: Respondenti znají, jak má vypadat složení evakuačního zavazadla. V dotazníku je hypotéza pod otázkou č. 7.

H4: Respondentům nejsou známy zásady správného chování při teroristickém útoku. V dotazníku je hypotéza pod otázkou č. 3 a č. 6.

H5: Respondenti mají důvěru ve státní složky, které řeší boj s terorismem. V dotazníku je hypotéza pod otázkou č. 9.

H6: Respondenti mají obavu ze zvýšení teroristického rizika v ČR v souvislosti s probíhající uprchlickou vlnou v Evropě. V dotazníku je hypotéza pod otázkou č. 10.

H7 – Respondenti znají různé teroristické skupiny a vědí o vazbě mezi terorismem a jeho financováním obchodem s drogami. V dotazníku je téma pod otázkami 4 a 5.

4.2 Metoda výzkumu

Při práci byl proveden výzkum za pomoci nestandardizovaného dotazníku. V dotazníku bylo stanoveno deset otázek se zaměřením na téma terorismu. Celkem se výzkumu zúčastnilo jedno sto respondentů v pěti městech České republiky.

Místem provedení výzkumu byla zvolena hlavní železniční nádraží vybraných krajských měst. Důvodem této volby byla snaha obsáhnout výzkumem větší teritorium v rámci České republiky a dále pak důvody ryze praktické, jako snadná a cenově dostupná doprava a předpoklad vyšší ochoty respondentů (po objasnění účelu) vyplnit dotazník během doby, trávené čekáním na vlak na nástupišti.

Dotazované osoby byly osloveny a požádány o vyplnění krátkého dotazníku. Současně s tím jim byl sdělen i účel sběru dat. Pokud oslovené osoby projeví souhlas spolupracovat na výzkumu, byl jim předán dotazník s připravenými otázkami. Respondenti byli požádáni o pravdivé zodpovězení otázek v dotazníku s tím, že dotazník je zcela anonymní. Oslovené osoby byly před vyplněním dotazníku požádány o odpověď, zda nejsou zaměstnány v bezpečnostních složkách státu s vysvětlením, že cílem výzkumu je zjistit dotazované odpovědi od běžných občanů, nikoliv lidí, kteří by mohli mít díky své profesi kontakt s tématem výzkumu.

Dotazované osoby odpovídaly na stanovené otázky čtyřmi variantami odpovědí, URČITĚ ANO, SPÍŠE ANO, URČITĚ NE, SPÍŠE NE. Díky zvolené metodice výzkumu, kdy si autorka výzkumu rovnou počkala na odpověď od účastníka výzkumu, se tedy nemohlo stát, že by se některé dotazníky vrátily nevyplněné,

Po ukončení výzkumu bylo provedeno sečtení odpovědí v odevzdaných dotaznících (viz příloha č. I) a následně bylo provedeno vyhodnocení předem vytyčených hypotéz.

Popis zkoumaného vzorku

Díky zvolené metodice výzkumu byli účastníci výzkumu vybráni zcela náhodně, bez ohledu na jejich věk, pohlaví, vzdělání, sociální status náboženské vyznání nebo jiná kritéria. Rozhodovala pouze ochota zúčastnit se a tedy ani postoje k tématu výzkumu dotazovaných osob nebyly předem nijak zjišťovány.

Otázka věku, hranice dosažení minimálně 18 let byla při oslovení dotázaného občana řešena u mladých lidí dotazem. Prokázání plnoletosti by nebylo možné doložit jinak než předložením dokladu občana, což nebylo možno požadovat.

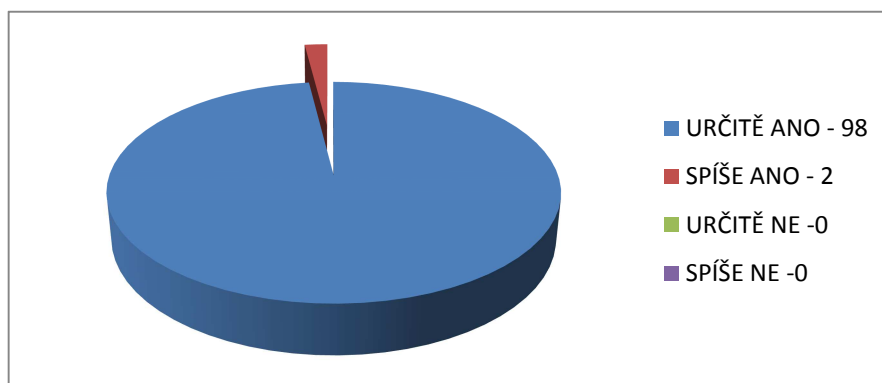
4.3 Analýza informací

Dotazník – získané odpovědi

Po vyhodnocení všech dotazníků byly zjištěny níže uvedené skutečnosti. Počet odpovídajících obyvatel (100 respondentů) zachycuje celý graf, jednotlivé varianty odpovědí na danou otázku pak ve výsečích z celku. Jak již bylo uvedeno, otázek bylo celkem 10, každá je pro maximální přehlednost zachycena ve vlastním grafu. Kompletní seznam grafů i s uvedením příslušné stránky v práci je umístěn za seznamem použité literatury na konci práce.

1. Víte co je terorismus? – 98 obyvatel uvedlo **URČITĚ ANO** a 2 obyvatelé uvedli **SPÍŠE ANO**.

Graf č. 1 - Víte, co je to terorismus? ⁴⁰

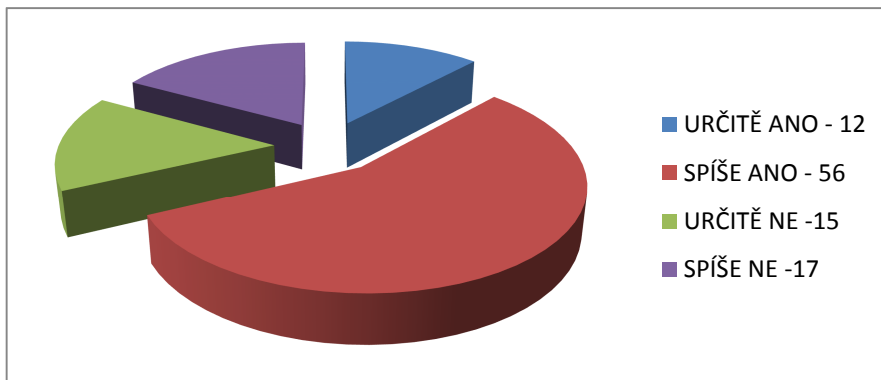

---

⁴⁰ Vlastní zdroj.

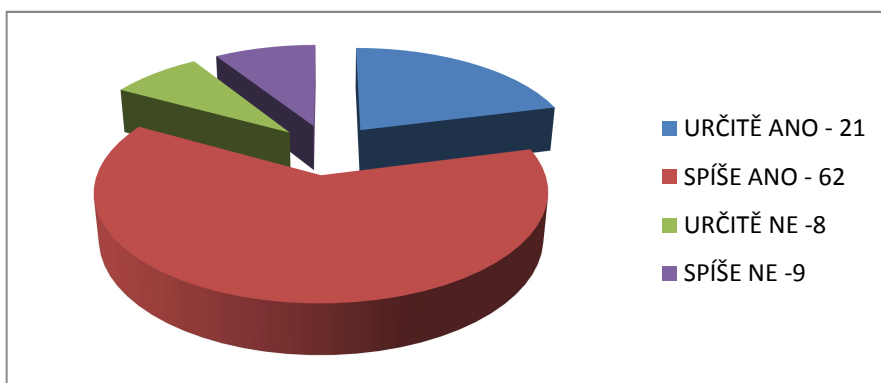
2. Máte strach z terorismu jako celku (atentáty, únosy, útoky apod.)? - 12 obyvatel uvedlo **URČITĚ ANO**, 56 obyvatel uvedlo **SPÍŠE ANO**, 15 obyvatel uvedlo **URČITĚ NE** a 17 obyvatel uvedlo **SPÍŠE NE**.

Graf č. 2 - Máte strach z terorismu jako celku (atentáty, únosy, útoky apod.)? ⁴¹

3. Znáte zásady správného chování (vydané Ministerstvem vnitra) v případě teroristického útoku? - 21 obyvatel uvedlo **URČITĚ ANO**, 62 obyvatel uvedli **SPÍŠE ANO**, 8 obyvatel uvedlo **URČITĚ NE** a 9 obyvatel uvedlo **SPÍŠE NE**.

Graf č. 3 - Znáte zásady správného chování v případě teroristického útoku? ⁴²

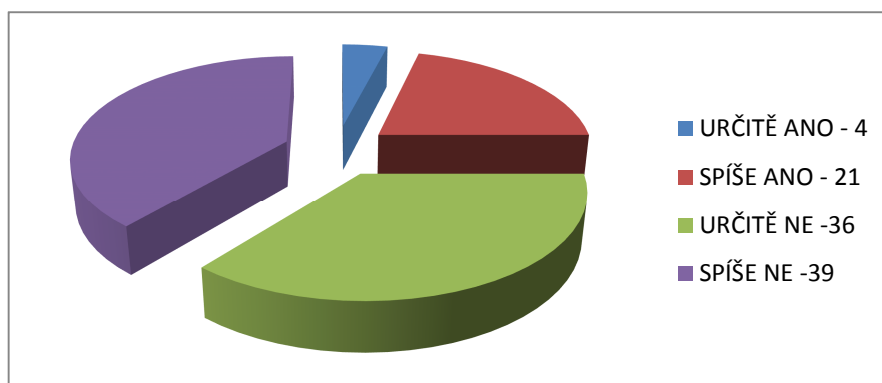

⁴¹ Vlastní zdroj.

⁴² Vlastní zdroj.

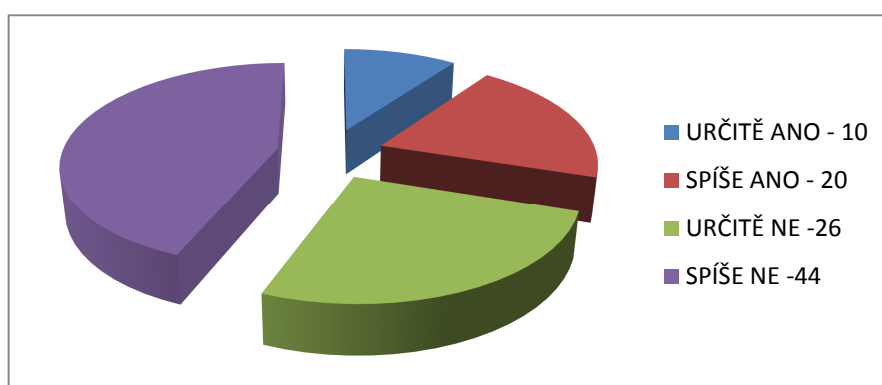
4. Víte, jaké druhy teroristických skupin (jak se teroristé dělí, co je jejich cílem) existují? - 4 obyvatelé uvedli **URČITĚ ANO**, 21 obyvatel uvedlo **SPÍŠE ANO**, 36 obyvatel uvedlo **URČITĚ NE** a 39 obyvatel uvedlo **SPÍŠE NE**.

Graf č. 4 - Víte, jaké druhy teroristických skupin (jak se teroristé dělí, co je jejich cílem) existují? ⁴³

5. Víte, že k financování teroristických skupin často slouží výnosy z nelegálního obchodu s drogami? - 10 obyvatel uvedli **URČITĚ ANO**, 20 obyvatel uvedlo **SPÍŠE ANO**, 26 obyvatel uvedlo **URČITĚ NE** a 44 obyvatel uvedlo **SPÍŠE NE**.

Graf č. 5 - Víte, že k financování teroristických skupin často slouží výnosy z nelegálního obchodu s drogami? ⁴⁴

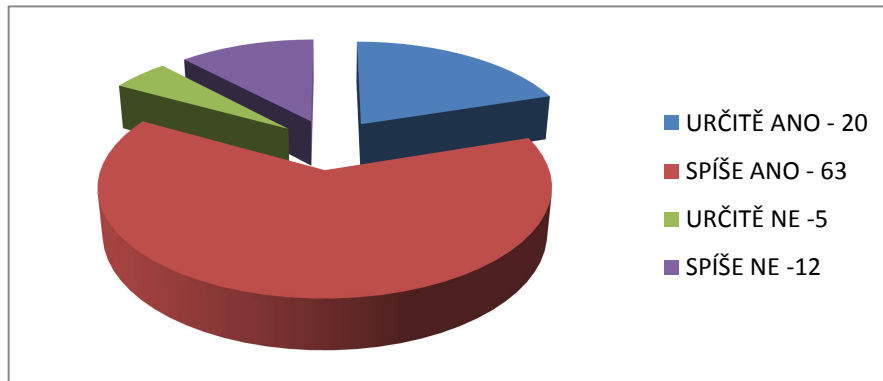
⁴³ Vlastní zdroj.

⁴⁴ Vlastní zdroj.

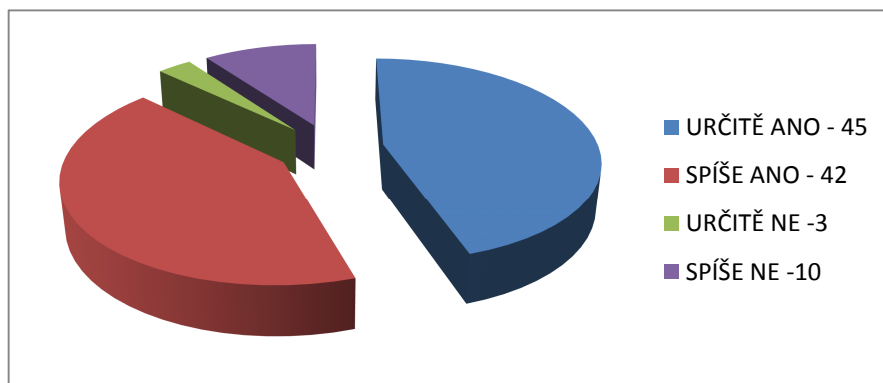
6. Je Vám známo, kdo v případě teroristického útoku je oprávněn vydávat pokyny k evakuaci? - 20 obyvatel uvedlo **URČITĚ ANO**, 63 obyvatel uvedlo **SPÍŠE ANO**, 5 obyvatel uvedlo **URČITĚ NE** a 12 obyvatel uvedlo **SPÍŠE NE**.

Graf č. 6 - Je Vám známo, kdo v případě teroristického útoku je oprávněn vydávat pokyny k evakuaci? ⁴⁵

7. Víte, jak má vypadat evakuační zavazadlo nejen pro případ teroristického útoku, ale i v případě živelné pohromy? - 45 obyvatel uvedlo **URČITĚ ANO**, 42 obyvatel uvedlo **SPÍŠE ANO**, 3 obyvatel uvedli **URČITĚ NE** a 10 obyvatel uvedlo **SPÍŠE NE**.

Graf č. 7 - Víte, jak má vypadat evakuační zavazadlo nejen pro případ teroristického útoku, ale i v případě živelné pohromy? ⁴⁶

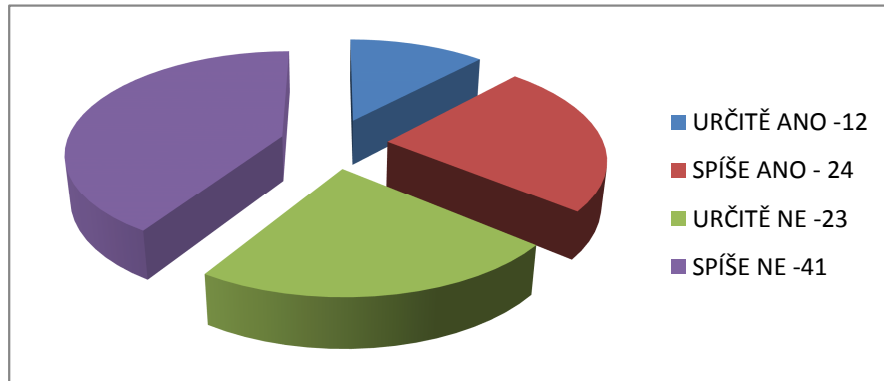

⁴⁵ Vlastní zdroj.

⁴⁶ Vlastní zdroj.

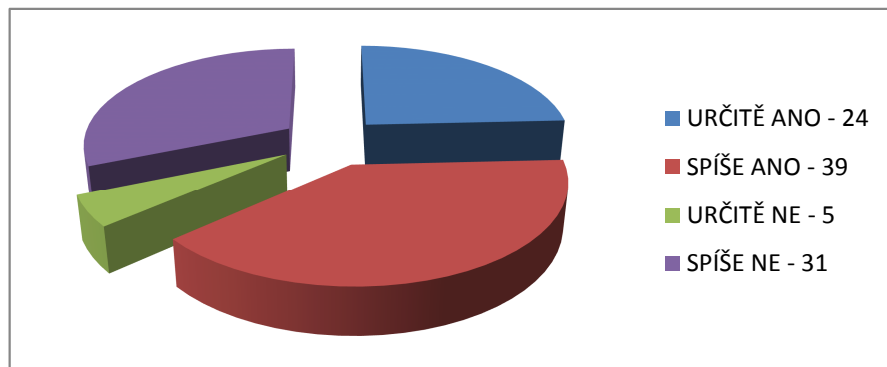
8. Myslíte si, že ostraha hranic je dostačující? - 12 obyvatel uvedlo **URČITĚ ANO**, 24 obyvatel uvedlo **SPÍŠE ANO**, 23 obyvatel uvedlo **URČITĚ NE** a 41 obyvatel uvedli **SPÍŠE NE**.

Graf č. 8 - Myslíte si, že ostraha hranic je dostačující? ⁴⁷

9. Máte důvěru ve státní složky zaměřené na boj s terorismem? - 24 obyvatel uvedlo **URČITĚ ANO**, 39 obyvatel uvedlo **SPÍŠE ANO**, 5 obyvatel uvedlo **URČITĚ NE** a 31 obyvatel uvedlo **SPÍŠE NE**.

Graf č. 9 - Máte důvěru ve státní složky zaměřené na boj s terorismem? ⁴⁸

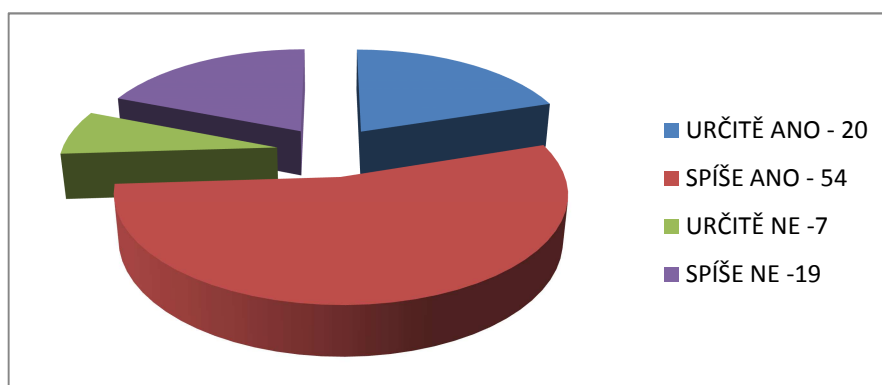

⁴⁷ Vlastní zdroj.

⁴⁸ Vlastní zdroj.

10. Obáváte se zvýšení teroristické hrozby v ČR v souvislosti s probíhající uprchlickou vlnou v Evropě? - 49 dotazovaných obyvatel uvedlo **URČITĚ ANO**, 43 obyvatel uvedlo **SPÍŠE ANO**, 1 obyvatel uvedl **URČITĚ NE** a 7 obyvatel uvedlo **SPÍŠE NE**.

Graf č. 10 - Obáváte se zvýšení teroristické hrozby v ČR v souvislosti s probíhající uprchlickou vlnou v Evropě? ⁴⁹

4.4 Vyhodnocení hypotéz

H1: Respondentům je znám pojem terorismus a významový obsah tohoto výrazu

H1 - Výzkum potvrdil, že obyvatelé v ČR znají tento pojem i jeho obsah. Hypotéza se potvrdila. V době, kdy jsou obyvatelé takřka denně informováni z elektronických nebo tištěných médií o tématech s terorizmem souvisejících, již jde přímo o proběhlé teroristické útoky (a to zdaleka ne pouze v zemích Evropy, naopak daleko častěji v zemích Blízkého východu nebo Afriky), by bylo velmi nepravděpodobné očekávat, že by se hypotéza H1 nepotvrdila.

H2: Strach z terorismu účastníci výzkumu nemají.

H2 – hypotéza H2 se jednoznačně nepotvrdila, jelikož 68% dotazovaných zodpovědělo na otázku č. 2 „Ano“ nebo „Spíše ano“. Výzkumem bylo zjištěno, že až 2/3 obyvatel se obává teroristických útoků. Pocit strachu je pocit subjektivní, každý jedinec může vnímat intenzitu obav z terorismu jinak silně. Velmi pravděpodobně také nejde o strach vyvolaný na základě nějaké osobní zkušenosti respondentů s terorismem.

⁴⁹ Vlastní zdroj.

Obavu lze vysvětlit mnoha příčinami, například množstvím informací z médií anebo také tím, že Česká republika je, jako člen Severoatlantické aliance, účastníkem vojenských zahraničních misí, což může být jedním z motivů pro teroristy vybrat si Českou republiku jako cíl svého útoku.

Vyhodnocení dalších hypotéz – pomocné dílčí cíle

H3: Respondenti znají, jak má vypadat složení evakuačního zavazadla

H3 - Výzkum hypotézu potvrdil a prokázal, že 87% dotázaných odpovědělo v otázce číslo 7, že zná nebo spíše zná, jak má vypadat složení evakuačního zavazadla. Zkušenost se samotným pojmem „evakuační zavazadlo“ u obyvatelstva ČR pravděpodobně není spojena s teroristickou hrozbou, ale s ohrožením z velkých povodní, které postihly velkou část Čech i Moravy v posledních dvaceti letech. Lze samozřejmě spekulovat o tom, kolik osob ze 45% respondentů, kteří v otázce odpověděli „určitě ano“, skutečně znají seznam všech prostředků a věcí, které by evakuační zavazadlo pro případ krátkodobého opuštění místa pobytu v důsledku vzniku mimořádné nebo krizové situace mělo obsahovat dle doporučení Ministerstva Vnitra ČR, tedy: základní trvanlivé potraviny, předměty denní potřeby, osobní doklady, pojistné smlouvy, peníze a cennosti, přenosné rádio s rezervními bateriemi, toaletní a hygienické potřeby, léky, svítilnu, náhradní oděv, obuv, pláštěnku, spací pytel nebo přikrývku, kapesní nůž, šití a jiné drobnosti. Evakuační zavazadlo se označuje jménem a adresou.⁵⁰

H4: Respondentům nejsou známy zásady správného chování při teroristickém útoku.

H4 - Tato hypotéza se rozhodně nepotvrdila, neboť celých 83% dotázaných obyvatel uvedlo, že znají správné zásady chování při teroristickém útoku. Také v otázce č. 6 (Kdo je oprávněn vydat pokyn k evakuaci?) byla odpověď stejná, i zde celých 83% dotázaných odpovědělo, že je jim známo nebo spíše známo, kdo je v takovém případě oprávněn vydávat pokyny k evakuaci. Chování při krizové situaci, jakou je teroristický čin, včetně nezbytných informací pro obyvatelstvo jsou jako obecné návody a doporučení pro případ ohrožení, vydalo Ministerstvo Vnitra ČR v brožuře: Pro případ

---

⁵⁰ *Evakuační zavazadlo* [on-line]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2003 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/pojmy-evakuacni-zavazadlo.aspx>>.

ohrožení - příručka pro obyvatele.⁵¹ Stejně jako v předchozí hypotéze H3 je i u této hypotézy poněkud nejasné, zda respondenti, kteří odpověděli jednoznačně, že znají zásady správného chování v případě teroristického útoku a další okolnosti s tím spojené, skutečně doopravdy znají doporučené postupy Ministerstva Vnitra ČR.

H5: Respondenti mají důvěru ve státní složky, které řeší boj s terorismem.

H5 – Tato hypotéza se potvrdila, neboť celých 63% obyvatel uvedlo, že má zcela nebo spíše důvěru v tyto státní složky. Důvěra je patrně zapříčiněna několika faktory. V ČR je obecně poměrně vysoká důvěra v bezpečnostní instituce, neboť i podle výzkumu agentury STEM – středisko empirických výzkumů z října 2015 mají oba sbory většinou důvěru občanů.⁵² Vliv na tyto odpovědi má jistě i fakt, že být fakt, že se v ČR zatím žádný masivní teroristický útok velkého rozsahu, které v minulosti proběhly například v USA, Španělsku, Velké Británii anebo ve Francii, zatím nestal. Také se nemusí striktně jednat o důvěru ve státní složky, které mají přímo v povědomí občanů ve své gesci nějakou formu boje proti terorismu. Může jít i o důvěru ve složky, řešící všeobecně různé krizové situace. V České republice je na vynikající úrovni a blízký občanům Hasičský záchranný sbor ČR, který je hlavním koordinátorem dalších složek Integrovaného záchranného systému IZS, spouštěného v mimořádných situacích.

H6: Respondenti mají obavu ze zvýšení teroristického rizika v ČR v souvislosti s probíhající uprchlickou vlnou v Evropě.

H6 – hypotéza H6 se potvrdila. Odpověď na otázku č. 10 jednoznačně ukázal, že celých 74% dotázaných se skutečně obává růstu rizika teroristického útoku v České republice, přičemž toto zvýšené riziko si spojují s uprchlickou vlnou běženců, migrujících do zemí západní Evropy zejména ze zemí Blízkého východu a Afriky. Tuto hypotézu částečně potvrzují i odpovědi na otázku č. 8, kdy téměř 2/3 dotázaných uvádějí, že považují ochranu státní hranice na spíše či zcela nedostatečnou.

---

⁵¹ *Pro případ ohrožení - Příručka pro obyvatele* [on-line]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2003 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/pro-pripad-ohrozeni-prirucka-pro-obyvatele.aspx>>.

⁵² *Důvěra v české bezpečnostní instituce je v populaci stabilně vysoká* [on-line]. Praha: STEM s.r.o., 2015 [cit. 2015-11-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.stem.cz/clanek/3078>>.

H7: Respondenti znají různé teroristické skupiny a vědí o vazbě mezi terorismem a jeho financováním obchodem s drogami.

H7 – obě části hypotézy se nepotvrdily. Hypotéza předpokládala, že i vlivem značného množství mediálních informací budou respondenti znát jednotlivé teroristické skupiny a také jeden z důležitých zdrojů jejich financování. Avšak 75% dotázaných odpovědělo, že buď vůbec anebo spíše neznají teroristická uskupení a o možnosti jejich financování z prodeje drog nevědělo 70% respondentů.

4.5 Shrnutí výsledků výzkumu

Výzkumem bylo zjištěno, že mezi obyvateli České republiky je značná míra obav z teroristických úroků, což když celých 68 % respondentů ve své odpovědi vyjádřilo strach z teroristické hrozby.

Tab. č. 1 - Shrnutí stanovených hypotéz a výsledků výzkumu ⁵³

HYPOTÉZA	Získané informace	Převažující odpověď	H. potvrzena / vyvrácena
<i>Respondentům je znám pojem terorismus a významový obsah tohoto výrazu.</i>	URČITĚ ANO - 98 SPÍŠE ANO - 2 URČITĚ NE - 0 SPÍŠ NE - 0	určitě/spíše ANO	Potvrzena
<i>Strach z terorismu účastníci výzkumu nemají.</i>	URČITĚ ANO - 12 SPÍŠE ANO - 56 URČITĚ NE - 15 SPÍŠ NE - 17	určitě/spíše ANO	Vyvrácena
<i>Respondenti znají, jak má vypadat složení evakuačního zavazadla</i>	URČITĚ ANO - 45 SPÍŠE ANO - 42 URČITĚ NE - 3 SPÍŠ NE - 10	určitě/spíše ANO	Potvrzena
<i>Respondentům nejsou známy zásady správného chování při teroristickém útoku.</i>	URČITĚ ANO - 21 SPÍŠE ANO - 62 URČITĚ NE - 8 SPÍŠ NE - 9	určitě/spíše ANO	Vyvrácena
<i>Respondenti mají důvěru ve státní složky, které řeší boj s terorismem.</i>	URČITĚ ANO - 24 SPÍŠE ANO - 39 URČITĚ NE - 5 SPÍŠ NE - 31	určitě/spíše ANO	Potvrzena
<i>Respondenti mají obavu ze zvýšení teroristického rizika v ČR v souvislosti s probíhající uprchlickou vlnou v Evropě.</i>	URČITĚ ANO - 20 SPÍŠE ANO - 54 URČITĚ NE - 7 SPÍŠ NE - 19	určitě/spíše ANO	Potvrzena
<i>Respondenti znají různé teroristické skupiny a vědí o vazbě mezi terorismem a jeho financováním obchodem s drogami</i>	URČITĚ ANO - 4; 10 SPÍŠE ANO - 21; 20 URČITĚ NE - 36; 26 SPÍŠ NE - 39; 44	určitě/spíše NE	Vyvrácena

⁵³ Vlastní zdroj.

5 DISKUSE

Dotazníkové šetření bylo provedeno v červenci 2015. Zvolená metodika výzkumu, oslovit občany s dotazníkem v době, kdy čekají na vlakovém nádraží příslušného krajského města, byla velmi úspěšná. Dotázaných občanů, kteří se odmítli hned po jejich oslovení výzkumu bez jakéhokoliv vysvětlování zúčastnit, nebylo více než 20%, což se zdá být poměrně málo. Lidé, čekající na vlakových nádražích na svůj spoj měli (po vysvětlení podmínek a důvodu výzkumu) jednoduše chuť a i čas odpovět. Důvěryhodnost autorky bakalářské práce patrně též zvyšovala přítomnost jejího partnera a jejich pětileté dcery.

Při zhodnocení použité metodiky výzkumu je nutno poukázat na možnosti zlepšení kvality získaných dat zejména zvýšením množství respondentů a míst v rámci České republiky, kde byl výzkum prováděn. V případě většího množství respondentů z různých míst ČR, různého věku, vzdělání, pohlaví, náboženství, společenského statusu a dalších sociologicko-ekonomických kritérií by bylo možné zpracovat detailnější analýzu získaných dat i v souvislosti s vazbou na uvedená kritéria. Ačkoliv si autorka bakalářské práce nekladla za cíl zpracovat profesionální sociologický výzkum k danému tématu (ani by to nebylo finančně, časově a personálně reálné), je pozoruhodné, že některé výsledky, například otázka důvěry ve státní složky, které řeší boj s terorismem, se poměrně shodují s výsledky výzkumu profesionální sociologické agentury v podobné otázce (viz vyhodnocení hypotézy H5 v kapitole 4.4).

Hodnocení obdržených odpovědí na otázky v dotazníku od jednotlivých respondentů je obtížné posuzovat a k další práci s takto získanými daty je pochopitelně nezbytné použít jen fakta z výzkumu. Zpětně již nelze prokázat nebo zpochybňovat, zda dotazovaní občané opravdu znají přesně konkrétní doporučení Ministerstva vnitra pro jednání dotčených osob při teroristickém útoku, jakož i přesné složení evakuačního zavazadla. Podobně zjištěný pocit důvěry v bezpečnostní složky státu, majících ve své gesci ochranu před terorismem, nemusí být dán jen znalostí práce a schopností těchto složek, ale například také tím, že Česká republika není primárním cílem teroristů a k útokům v rozsahu londýnských (7. a 21. července 2005) nebo pařížských událostí u nás zatím nedošlo.

V rámci kapitoly Diskuse je třeba zmínit i silné společenské a politické téma roku 2015 v Evropě i v České republice, téma uprchlické krize. Je jistě možné tvrdit, že téma práce se týká terorismu se zaměřením na Českou republiku a ČR se do současnosti s uprchlickou krizí potýká jen velmi okrajově, zejména v porovnání se zeměmi západní Evropy. Také na našem území dlouhodobě nežijí na okraji společnosti značné počty obyvatel vyznávajících jako své náboženství Islám, u nichž by hrozila radikalizace a že tedy téma uprchlické krize s tématem práce nijak nesouvisí. Avšak i Česká republika je součástí Evropské unie a Schengenského prostoru volného pohybu zboží a osob. Ostatně jak z dat provedeného výzkumu (otázka č. 10; hypotéza č. 6), z rozhovorů s jeho účastníky, tak z obsahu tištěných i elektronických médií je uprchlická krize v Evropě vnímána obyvateli ČR také optikou možného růstu rizika teroristické hrozby na našem území. Tuto skutečnost nepřímo potvrzují i výsledky odpovědi na otázku č. 8, ve které respondenti sdělovali svůj názor na stávající míru ostražky hranic České republiky.

Uprchlická krize je přitom sama o sobě fenomén nesmírně rozsáhlý, násobně překračující možnosti části jedné kapitoly v bakalářské práci. Současně jde o téma, na které se dá nahlížet z mnoha úhlů pohledu a jeho velkým rizikem je to, že každý takový pohled má vlastně pravdu. Při zachování odstupů a racionálního myšlení, „chladné hlavy“, jednoduše nelze jeden pohled na uprchlickou krizi zcela odmítnout a vyzdvihovat jej před jiným.

Podle zatím známých předpokladů bude v závěru roku 2015 činit počet příchozích kolem jednoho milionu lidí a to převážně ze Sýrie a dalších zemí Blízkého východu a ze zemí Afriky. Téměř až do ostudných událostí v Paříži, kdy teroristické útoky v listopadu 2015 vzaly život více jak 127 lidem a desítky dalších zranily, byla vládní politika většiny západoevropských zemí a čelních představitelů Evropské unie k neustávajícímu příchodu běženců poměrně velkorysá. Je nutno přiznat, že hlasy, volající ke zpřísnění tohoto přístupu, právě s ohledem na bezpečnostní rizika, šlo s narůstajícími počty běženců zaslechnout již před pařížskými událostmi. Hlavními strůjci těchto útoků sice byli občané Francie a Belgie, ale vyšetřování ukázalo, že minimálně jeden z teroristů vstoupil na území Evropské unie spolu s běženci na řeckém

ostrově Leros.⁵⁴ Vedle tohoto vyšetřování přiznal též ředitel agentury Frontex, unijní agentury na ochranu vnějších hranic EU, že běženci skutečně představují bezpečnostní riziko, jelikož určitá část z nich má falešné syrské pasy a nikdo se nezabývá hlubší kontrolou těchto přicházejících osob.⁵⁵ Po všech těchto událostech a zjištěních se tedy začíná měnit nazírání hlavních představitelů západoevropských zemí i představitelů Evropské unie na uprchlickou krizi. Dříve jsme byli svědky výrazného akcentu otázky humanity, jednoho z pilířů evropských hodnot, téměř až k mesiášské snaze pomoci všem lidem v nouzi, kteří prchají před Islámským státem či jinými jeho odnožemi. Tento pohled, zdá se, poněkud zastíral otázku bezpečnosti evropských občanů, podceňoval hrozbu rizika. Vůdčí osobnosti evropské politiky byly nuceny, pod tlakem pařížských událostí i množstvím přicházejících lidí, nikoliv snad potlačit předchozí kritérium pomoci a solidarity, ale řekněme přidat k němu i druhé, neméně významné kritérium bezpečnostních rizik, které mohou s uprchlickou vlnou vyvstávat.

Další možnou příčinou této změny, tedy akcentu bezpečnosti v evropské politice v souvislosti s uprchlickou krizí, jistě může být i obava zástupců standardních politických sil z růstu voličských preferencí extrémních politických uskupení v jednotlivých evropských zemích. Jak se zmiňují mnozí političtí komentátoři, standardní politické strany jednotlivých evropských zemí budou nuceny vnímat obavy svých občanů a sebrat alespoň část tématu „uprchlické hrozby“ extrémním politickým uskupením, kterým by tímto krokem snížili voličskou přízeň.

V blízké budoucnosti tak patrně budeme svědky neustálého hledání rovnováhy na dvou miskách vah, mezi pomocí lidem prchajícím z konfliktních, avšak kulturně a nábožensky odlišných oblastí světa a bezpečností. Zřejmě však také mezi mírou bezpečnosti a svobodou jedince i společnosti.

---

⁵⁴ *Atentátník prošel uprchlickou trasou* [on-line]. Praha: Deník Právo, 2015 [cit. 2015-11-30]. Dostupné z WWW: <<http://pravo.newtonit.cz/default.asp?cache=704052>>.

⁵⁵ *Die Gefahr der "echten falschen Pässe" und die Rolle des IS* [on-line]. Berlin: Die Welt, 2015 [cit. 2015-12-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.welt.de/politik/deutschland/article150152713/Die-Gefahr-der-echten-falschen-Paesse-und-die-Rolle-des-IS.html>>.

ZÁVĚR

Teoretická část bakalářské práce v rámci provedené literární rešerše představuje historii a vývoj terorismu, jeho druhy včetně různých druhů možných teroristických útoků. Současně je v této části práce uvedena právní úprava v rámci české legislativy, postihující tyto zvláště závažné zločiny. Hlavním cílem bakalářské práce bylo zjistit míru obavy obyvatel České republiky z teroristického útoku, včetně toho, zda obyvatelé znají zásady správného chování při teroristickém útoku. Byly stanoveny hypotézy, na základě kterých byl sestaven nestandardizovaný dotazník s deseti otázkami pro dotazníkový výzkum.

Hlavní cíl práce byl splněn provedením tohoto výzkumu, zpracováním z něj získaných dat ve formě výsečových grafů a provedením analýzy zjištěných výsledků na základě potvrzení nebo vyvrácení předem stanovených hypotéz. Výzkum potvrdil poměrně značnou míru obav veřejnosti z teroristických útoků, kdy tuto obavu vyjádřilo 68% respondentů. Značný vliv na tento výsledek má samozřejmě informovanost obyvatel pomocí elektronických a tištěných médií, případně mnohdy neověřených informací, vyskytujících se na různých sociálních sítích. Naopak se nepotvrdila hypotéza, směřující ke zjištění znalosti správného chování občanů při teroristickém útoku, kdy až 83% dotazovaných občanů uvedlo, že tyto postupy alespoň částečně zná.

Data, zjištěná výzkumem, však nejsou fixní. Postoje a obavy veřejnosti ovlivňují události doma i v zahraničí. Vzhledem k tomu, že byl výzkum prováděn před pařížskými teroristickými útoky v listopadu 2015, je téměř jisté, že míra obav veřejnosti z teroristických útoků by po těchto hrůzných činech byla vyšší. Potvrzení nebo vyvrácení tohoto tvrzení by vyžadovalo provádění dalších výzkumů.

Dílním cílem bakalářské práce bylo zpracování charakteristik postupů vybraných bezpečnostních složek při teroristickém útoku. Cíl byl vyřešen v kapitole 3 zpracováním dostupných informací od jednotlivých bezpečnostních složek, které mají ve své gesci jak předcházení teroristickým hrozbám, tak realizaci konkrétních kroků při teroristickém útoku. Většina detailních postupů o zákrocích bezpečnostních složek proti teroristům jsou v režimu utajení různých stupňů a nejsou tedy veřejně dostupné. Splnění tohoto detailu dílního cíle práce bylo dosaženo představením metodiky zásahu při řešení značně podobné zvláště závažné trestné činnosti, jako je teroristický útok, a to na

metodice pacifikace tzv. aktivního střelce. Režim utajení tedy porušen nebyl, ale v rámci možného byly určité kroky bezpečnostních složek objasněny. V tomto sekundárním cíli práce byl představen také Integrovaný záchranný systém a jeho složky, které mohou být využity jako podpora zasahujícím bezpečnostním složkám při řešení tak zásadní mimořádné události, jakou teroristický útok bezesporu je.

Téma současné uprchlické krize v zemích jižní a západní Evropy je tématem souvisejícím se zadáním a cíli bakalářské práce jen okrajově. Jelikož však uprchlickou krizi a riziko zvýšení teroristické hrozby i pro Českou republiku spojily pařížské teroristické útoky v listopadu 2015, bylo toto téma v práci zmíněno alespoň ve formě volné úvahy v rámci Diskuse v kapitole č. 5.

Výsledky práce ukázaly značnou míru obav obyvatelstva z možných teroristických útoků, ale současně také ukázaly výraznou důvěru občanů v bezpečnostní a další záchranné složky státu. Výše této důvěry je opodstatněná, jelikož profesionalita a připravenost těchto složek je vysoká. Jak ukázaly listopadové události v Paříži, všem rizikům samozřejmě nelze zabránit, ale lze se na ně co nejlépe připravit.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Tištěné zdroje

1. BRZYBOHATÝ, M. *Terorismus I*. Praha: Police history, 1999. 141 s. ISBN. 80-902670-1-7.
2. DUNNIGAN, J. F. *Bojiště ztřřka*. Praha: Baronet, 2004. 356 s. ISBN. 80-7214-642-4.
3. EICHLER, J. *Terorismus s války v době globalizace*. 2.vyd. Praha: Karolinum, 2011. 397 s. ISBN 978-80-246-1790-9.
4. HAJNÝ, J. *Mezinárodní terorismus*. Praha: Columbus, 1997. 190 s. ISBN 80-85928-45-0.
5. HOFFMAN, B. *Inside Terrorism - revised and expanded edition*. New York: Columbia University Press, 2006. 456 s. ISBN: 978-0231126984.
6. MATOUŠEK, J., LINHART, P. *CBRN : Chemické zbraně*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2005. 151 s. ISBN 808663471X.
7. MATOUŠEK, J., MIKA, O., J., VIČAR, D. *Nové hrozby terorismu: chemický, biologický, radiologický a jaderný terorismus: skripta*. Brno: Univerzita obrany, 2005. 121 s. ISBN 80-7231-037-2.
8. NOVOTNÁ, J. *Logika terorismu*. Praha: Academia, 2009. 320 s. ISBN 978-80-200-1724-6.
9. NOVOTNÝ, F., SOUČEK, J. *Trestní právo hmotné*. 3.vyd. Plzeň: Čeněk, 2010. 393 s. ISBN 978-80-7380-291-2.
10. PIKNA, B. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva (prizmatem Lisabonské smlouvy)*. Praha: Linde, 2010. 346 s. ISBN 978-80-7201-114-8.
11. POSPÍŠIL C., *Hamás Islámský terorismus ve svaté zemi*. Praha: Vyšehrad, 2003. 112 s. ISBN 80-7021-659-X.
12. PRYMULA, R. *Biologický a chemický terorismus: informace pro každého*. Praha: Grada Publishing, 2002. 150 s. ISBN. 80-247-0288-6.
13. ŘEHÁK, D., FOLTIN, P., STOJAR, R. *Vybrané aspekty soudobého terorismu*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - Agentura vojenských informací a služeb, 2008. 143 s. ISBN 978-80-7278-443-1.

14. SHARPE M. E. *Encyklopedie - Světový terorismus*. Přeložil: Petr TŮMA & Zdeněk HURNÍK. Praha: Svojtka & Co., 2001, 536 s. ISBN 80-7237-340-4.
15. SOULEIMANOV, E. *Terorismus - pokus o porozumění*. Praha: Slon, 2011. 345 s. ISBN: 978-80-7419-038-4.

Elektronické zdroje

1. *Atentátník prošel uprchlickou trasou* [on-line]. Praha: Deník Právo, 2015 [cit. 2015-11-30]. Dostupné z WWW: <<http://pravo.newtonit.cz/default.asp?cache=704052>>.
2. *AMOK - typová činnost složek IZS při společném zásahu* [on-line]. Praha: Policie České republiky, 2013 [cit. 2015-11-29]. Dostupné z WWW: <<http://metodika.cahd.cz/stc/STC%2014-IZS%20AMOK.pdf>>.
3. BÍLKOVÁ V. *Jaderný a radiologický terorismus a mezinárodněprávní úprava ochrany proti němu* [online]. Praha: Ústav mezinárodních vztahů v.v.i., 2005 [cit. 2014-11-30]. Dostupné z WWW: <<https://mv.iir.cz/article/download/179/186>>.
4. *Centrum pro traumatologii ÚVN* [on-line]. Praha: Ústřední vojenská nemocnice, 2015 [cit. 2015-11-29]. Dostupné z WWW: <http://www.uvn.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1049&Itemid=794&lang=cs>.
5. ČESKO. *Zákon č. 40 ze dne 8.ledna 2009 trestní zákoník*. In Sběrka zákonů, Česká republika. 2009, částka 11, s. 426. Dostupný také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5405>>. ISSN 1211-1244.
6. ČESKO. *Zákon č. 239 ze dne 28.června 2000 o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů*. In Sběrka zákonů, Česká republika. 2000, částka 73, s. 3462. Dostupný také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>>. ISSN 1211-1244.
7. ČESKO. *Zákon č. 320 ze dne 11.listopadu 2015 o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru)*. In Sběrka zákonů, Česká republika. 2015, částka 135, s. 4307. Dostupný také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=37349>>. ISSN 1211-1244.

8. ČESKOSLOVENSKO. *Zákon č. 553 České národní rady ze dne 6.prosince 1991 o obecní policii*. In Sbíрка zákonů, Česká a Slovenská federativní republika. 1991, částka 104, s. 2737. Dostupný také z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2516>>. ISSN 1210-0005.
9. *Die Gefahr der "echten falschen Pässe" und die Rolle des IS* [on-line]. Berlin: Die Welt, 2015 [cit. 2015-12-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.welt.de/politik/deutschland/article150152713/Die-Gefahr-der-echten-falschen-Paesse-und-die-Rolle-des-IS.html>>.
10. *Důvěra v české bezpečnostní instituce je v populaci stabilně vysoká* [on-line]. Praha: STEM s.r.o., 2015 [cit. 2015-11-28]. Dostupné z WWW: <<http://www.stem.cz/clanek/3078>>.
11. *Evakuační zavazadlo* [on-line]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2003 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/pojmy-evakuacni-zavazadlo.aspx>>.
12. *Integrovaný záchranný systém* [on-line]. Praha: Hasičský záchranný sbor ČR, 2009 [cit. 2015-11-29]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranny-system.aspx>>.
13. *Národní kontaktní bod pro terorismus* [on-line]. Praha: Policie České republiky, 2015 [cit. 2015-11-29]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/narodni-kontaktni-bod-pro-terorismus.aspx>>.
14. PEKAJ, R. *Integrovaný záchranný systém a jeho význam* [on-line]. Zlín: Okno do kraje - magazín o životě a dění ve Zlínském kraji, 2006 [cit. 2015-11-29]. Dostupné z WWW: <<http://hexxa.websystem.cz/article/2220.integrovaný-zachranny-system-a-jeho-vyznam/>>.
15. *Pro případ ohrožení - Příručka pro obyvatele* [on-line]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2003 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/pro-pripad-ohrozeni-prirucka-pro-obyvatele.aspx>>.
16. ROHÁČEK M. *Terorismus v Evropské unii mezi lety 2006–2014* [on-line]. Armádní noviny, Štáblovice, 2015 [cit. 2015-12-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.armadinoviny.cz/terorismus-v-evropske-unii-mezi-lety-2006-2014.html>>.

17. RŮŽIČKOVÁ, P. *Současné konflikty v subsaharské Africe* [on-line]. Praha: Valka.cz, 2010 [cit. 2015-10-01]. Dostupné z WWW:< http://www.valka.cz/13826-Soucasne-konflikty-v-subsaharske-Africe-1-Teoreticka-cast-?utm_source=valka_cz&utm_medium=article&utm_campaign=serial>.
18. „Špinavá bomba“ – *perspektivní zbraň teroristů* [online]. Brno: Revue Politika, 2003 [cit. 2015-11-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.revuepolitika.cz/clanky/867/spinava-bomba-perspektivni-zbran-teroristu>>. ISSN: 1803-8468.
19. *TE-SAT: Terrorism Situation and Trend Report* [on-line]. Haag, Holandsko: Euro pol, 2015 [cit. 2015-12-22]. Dostupné z WWW: <<https://www.europol.europa.eu/content/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2015>>.
20. *Typologie terorismu* [on-line]. Praha : Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky, 2015 [cit. 2015-09-07]. Dostupné z WWW:<<http://www.mvcr.cz/clanek/typologie-terorismu.aspx>>.
21. *Útvar pro odhalování organizovaného zločinu* [on-line]. Praha: Policie České republiky, 2015 [cit. 2015-11-29]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/cinnost-utvaru-a-jeho-ukoly.aspx>>.

SEZNAM GRAFŮ, TABULEK A OBRÁZKŮ

Graf č. 1 - Víte, co je to terorismus?	38
Graf č. 2 - Máte strach z terorismu jako celku (atentáty, únosy, útoky apod.)?	39
Graf č. 3 - Znáte zásady správného chování v případě teroristického útoku?	39
Graf č. 4 - Víte, jaké druhy teroristických skupin (jak se teroristé dělí, co je jejich cílem) existují?	40
Graf č. 5 - Víte, že k financování teroristických skupin často slouží výnosy z nelegálního obchodu s drogami?	40
Graf č. 6 - Je Vám známo, kdo v případě teroristického útoku je oprávněn vydávat pokyny k evakuaci?	41
Graf č. 7 - Víte, jak má vypadat evakuační zavazadlo nejen pro případ teroristického útoku, ale i v případě živelné pohromy?	41
Graf č. 8 - Myslíte si, že ostraha hranic je dostačující?	42
Graf č. 9 - Máte důvěru ve státní složky zaměřené na boj s terorismem?	42
Graf č. 10 - Obáváte se zvýšení teroristické hrozby v ČR v souvislosti s probíhající uprchlickou vlnou v Evropě?	43
Tab. č. 1 - Shrnutí stanovených hypotéz a výsledků výzkumu	47
Obr. č. 1 - Schéma Integrovaného záchranného systému IZS	29

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. I Dotazník výzkumu pomocí otázek

Příloha č. II Krizové stavy

PŘÍLOHA č. I

Dotazník výzkumu pomocí otázek ¹

poř. číslo	otázka	Určitě ANO	Spíše ANO	Určitě NE	Spíše NE
1.	Víte co je terorismus?				
2.	Máte strach z terorismu jako celku (atentáty, únosy, útoky apod.)?				
3.	Znáte zásady správného chování (vydané ministerstvem vnitra) v případě teroristického útoku?				
4.	Víte, jaké druhy teroristických skupin (jak se teroristé dělí, co je jejich cílem) existují?				
5.	Víte, že k financování teroristických skupin často slouží výnosy z nelegálního obchodu s drogami?				
6.	Je Vám známo, kdo v případě teroristického útoku je oprávněn vydávat pokyny k evakuaci?				
7.	Víte, jak má vypadat evakuační zavazadlo nejen pro případ teroristického útoku, ale i v případě živelné pohromy?				
8.	Myslíte si, že ostraha hranic je dostačující?				
9.	Máte důvěru ve státní složky zaměřené na boj s terorismem?				
10.	Obáváte se zvýšení teroristické hrozby v ČR v souvislosti s probíhající uprchlickou vlnou v Evropě?				

---

¹ Vlastní zdroj.

PŘÍLOHA č. II

Krizové stavy ^{II}

<i>Druh</i>	<i>Vyhlašující orgán</i>	<i>Důvod</i>	<i>Územní rozsah</i>	<i>Časová účinnost</i>
Stav nebezpečí	Hejtman (primátor hl.m. Prahy)	Ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, IZS nebo subjektu kritické infrastruktury	Celý kraj nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů; prodloužení je přípustné jen se souhlasem vlády
Nouzový stav	Vláda (při nebezpečí z prodlení předseda vlády)	V případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost	Celý stát nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů; prodloužení je přípustné po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny
Stav ohrožení státu	Parlament na návrh vlády	Je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy	Celý stát nebo jeho část	Bez omezení
Válečný stav	Parlament	Je-li ČR napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení	Celý stát	Bez omezení

^{II}Krizové stavy [on-line]. Praha: Hasičský záchranný sbor ČR, 2009 [cit. 2015-11-29]. Dostupné z WWW: < <http://www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-stavy-krizove-stavy.aspx>>.